

भाग-१

१. पृष्ठमुम्भी

विश्वमा दूरसञ्चारका क्षेत्रहरूमा भएका उल्लेखनीय प्रगति एवं दूरसञ्चार क्षेत्रको द्रुततर विकासको गतिसंगै नेपालमा पनि यस क्षेत्रको विकास र विस्तारमा तीव्रता आएको छ। यस क्षेत्रमा प्रार्द्धभाव भएका नयाँ नयाँ प्रविधिको विकाससंगै आईरहेको विश्वव्यापीकरणको लहर एवं उदारीकरण तथा खुल्ला अर्थतन्त्रको अवधारणा अनुरूप नेपालमा पनि दूरसञ्चार सेवाको विकास प्रतिस्पर्धात्मक रूपमा उपलब्ध गराउन आवश्यक भएको देखियो। यसै परिप्रेक्षमा क्रमशः बढिरहेको दूरसञ्चार सेवाको मागलाई नेपाल सरकारको साधन, स्रोत र प्रयासले मात्र पूर्ति गर्न नसक्ने स्थिति देखियो। निजी क्षेत्रका उच्चमीहरू नयाँ नयाँ क्षेत्रमा लगानी गर्न इच्छुक रहेतापनि उपयुक्त वातावरण एवं अवसरको कमीले गर्दा निजी क्षेत्रको पुंजी उत्पादनशील क्षेत्रमा प्रवाहित हुन सकिरहेको थिएन। यस अवस्थालाई मनन गरी सरकारले राष्ट्रिय सञ्चार नीति, २०४९, मार्फत दूरसञ्चार क्षेत्रको विकास विस्तारमा निजि क्षेत्रको संलग्नता गराउने घोषणा गर्यो।

नेपाल सरकारले निजि क्षेत्रको संलग्नतामा दूरसञ्चार सेवा संचालन गर्न र उक्त सेवा नियमित तथा व्यवस्थित गराउन दूरसञ्चार ऐन, २०५३ र दूरसञ्चार नियमावली, २०५४ जारी गरिएको हो।

राष्ट्रिय संचार नीति २०४९ ले यस क्षेत्रमा विकसित प्रविधिको विकासलाई समेट्न नसकेको सन्दर्भमा र दूरसञ्चार क्षेत्रको लागि छुटै एउटा नीति महशुस गरी दूरसञ्चार नीति २०५६ लागू गरेको थियो। उक्त नीतिले पनि हाल दूरसञ्चार र सूचना तथा संचार प्रविधिमा भैरहेको विकासलाई समेट्न नसकेको महशुस गरी प्रविधिमा आएको विकासको लाभ सर्वसाधारणरलाई समेत पुऱ्याउने हेतुले उक्त नीतिलाई प्रतिस्थापन गरी हाल दूरसञ्चार नीति २०६० लागू गरिएको छ।

१.१ दूरसञ्चार क्षेत्रको विकासमा उदारीकरणको नीति लिई निजी क्षेत्रलाई समेत सहभागिता गराई प्रतिस्पर्धात्मक वातावरणमा यस क्षेत्रको विकास तथा विस्तार गर्ने उद्देश्यले यस सम्बन्धी कार्यलाई अभ व्यवस्थित र नियमित गर्न दूरसञ्चार ऐन, २०५३ बमोजिम मिति २०५४ फागुन २० गते नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरण (Nepal Telecommunications Authority) को स्थापना भयो।

१.२ दूरसञ्चार प्राधिकरणमा दूरसञ्चार सेवासँग सम्बन्धित प्राविधिक र प्रशासनिक, बजार व्यवस्थापन, लेखापरीक्षण वा कानूनी क्षेत्रमा तोकिए बमोजिम योग्यता र अनुभव भएका व्यक्तिहरू मध्येबाट एकजना पूर्णकालीन अध्यक्ष सहित ५ जना सदस्य रहनेछन्। प्राधिकरणका सदस्यहरूमा दूरसञ्चार सेवा सम्बन्धी प्राविधिक, प्रशासनिक, बजार व्यवस्थापन, लेखा तथा लेखापरीक्षण वा कानूनको क्षेत्रमा मान्यता प्राप्त शैक्षिक संस्थाबाट कम्तीमा स्नातक तहको उपाधि हासिल गरी सम्बन्धित क्षेत्रमा अध्यक्षको हकमा कम्तीमा १० वर्ष र सदस्यहरूको हकमा कम्तीमा ७ वर्षको अनुभव प्राप्त गरेको हुनु पर्दछ।

प्राधिकरणका अध्यक्ष तथा सदस्यहरूका नियुक्तिको लागि सिफारिश गर्न नेपाल सरकारले सम्बद्ध क्षेत्रका विज्ञहरू समेत रहेको एक समिति गठन गर्ने र उक्त समितिले दूरसञ्चार ऐन, २०५३ को दफा ५ को उपदफा (१) र दूरसञ्चार नियमावली, २०५४ को नियम ३ मा तोकिएको योग्यता र अनुभव प्राप्त व्यक्तिहरू मध्येबाट उपयुक्त व्यक्ति छनौट गरी नेपाल सरकारमा सिफारिश पेश गर्ने गर्दछ। सोही सिफारिशको आधारमा नेपाल सरकारद्वारा नियुक्ति गर्ने व्यवस्था रहेको छ। यसरी नियुक्त भएका अध्यक्ष तथा सदस्यहरूको पदावधि ५ वर्षको हुन्छ र निजहरूको कार्यकाल समाप्त भए पश्चात् समितिले अध्यक्ष तथा सदस्यको काम सन्तोषजनक देखाई पुनः नियुक्तिको लागि सिफारिश गरेमा नेपाल सरकारले निजलाई अध्यक्ष तथा सदस्यमा पुनः नियुक्त गर्न सक्ने व्यवस्था रहेको छ।

नेपाल दूरसंचार प्राधिकरण

वार्षिक प्रतिवेदन

२०७९/८२

(१ श्रावण २०७९-३२ आषाढ २०७९)

२०७९

जी.पी.ओ. बक्स: ८७५४, कमलादी, काठमाडौं, नेपाल
फोन नं. ८७७-१-४२५५४४०४, फ्याक्स नं. : ८७७-१-४२५५४५०
इमेल: ntra@nta.gov.np, info@nta.gov.np, वेब: www.nta.gov.np

मोबाइल टावरबाट जनस्वास्थमा प्रतिकूल असर नपर्ने वारे प्राधिकरणबाट जारी गरिएको सूचना

मोबाइल टावरबाट हुन सक्ने रेडियो विकिरणको असर सम्बन्धमा कतिपय गलत र तथ्यहिन समाचारहरु प्रकाशन/प्रशारण भएको प्रति प्राधिकरणको गम्भीर ध्यानाकर्षण भएको छ । मोबाइल टावरबाट उत्सर्जन हुने रेडियो विकिरण (Electromagnetic Radiation) को अधिकतम लेवल तथा यस सम्बन्धमा अन्तर्राष्ट्रीय स्तरमा विश्व स्वास्थ संगठन (WHO) ले समेत अगिकार गरेको प्रचलित ICNIRP (International Commission on Non-Ionizing Radiation Protection) को मापदण्ड वमोजिम गर्ने गराउने गरी प्राधिकरणले नियमनको व्यवस्था मिलाएको छ । सर्वसाधारणको स्वास्थ्य र सुरक्षाको प्रत्याभूति गर्न दूरसञ्चार एपटेनाको संचाना अर्थात टावर निर्माण तथा संचालन सम्बन्धी व्यवस्थालाई व्यवस्थित तथा प्रभावकारी बनाउन नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरण कठिवद्ध छ । प्राधिकरणले यस सम्बन्धमा कानून वमोजिम आवश्यक मापदण्ड बनाई समय समयमा निरिक्षण गरी नियमन गर्ने गरेको छ । तसर्थ प्राधिकरणबाट तोकिएको मापदण्ड वमोजिम मोबाइल सेवा संचालन गर्दा टावरबाट उत्सर्जित रेडियो विकिरणबाट जनस्वास्थमा प्रतिकूल असर नपर्ने भएकोले सुरक्षित महशुस गरी निर्वाध रूपमा मोबाइल सेवा सञ्चालनमा सहयोग पुऱ्याउन प्राधिकरण हार्दिक अनुरोध गर्दछ ।

नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरण

कमलादी, काठमाडौं

जी.पी.ओ. बक्स: ५७५४, काठमाडौं, नेपाल

फोन नं. ५७७-१-४२५५४७४

ई-मेल: ntra@nta.gov.np

वेबसाइट: www.nta.gov.np

6|hkng ; J fufxIx? nfO(gkfn b"/; ~rf/ kfjws /Os f]cg'fw

देशमा घटेका विभिन्न अपराधिक गतिविधिहरूमा दूरसञ्चार सेवाहरु जस्तै टेलिफोन, मोबाइल, इन्टरनेट आदिको व्यापक प्रयोग भैरहेको पाइन्छ । तसर्थ आफ्नो नाममा दर्ता भएका यस्ता विहरु अन्य कसैले दूरप्योग गरी गैरकानुनी क्रियाकलाप गरेमा वा अपराधिक घटना घटाएमा त्यसबाट उत्पन्न हुने अनावश्यक भन्नकोट र समस्याहरु तथा कानूनी कारबाहीबाट सुरक्षित रहन आफ्नो नाममा दर्ता भएका सेवाहरु मात्र प्रयोग गर्न र नियमानुसार नामसारी गराई मात्र अरुलाई प्रयोग गर्न दिने बानी बसाल्न सबै सेवाग्राहीहरूलाई हार्दिक अनुरोध गर्दछ ।

नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरण

कमलादी, काठमाडौं

जी.पी.ओ. बक्स: ५७५४, काठमाडौं, नेपाल

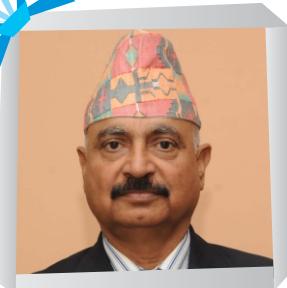
फोन नं. ५७७-१-४२५५४७४

ई-मेल: ntra@nta.gov.np

वेबसाइट: www.nta.gov.np

नेपाल ढूरसञ्चार प्राधिकरणका अध्यक्ष र सदस्यहरू

श्री दिगम्बर मा^१
अध्यक्ष

श्री महेश प्रसाद अधिकारी
सदस्य

श्री अनिल कुमार ढुश्वेल
सदस्य

श्री धनराज जवाली
सदस्य

श्री टिका प्रसाद उपेती
सदस्य

नेपाल दूरसंचार प्राधिकरण

अध्यक्षको मन्त्र

नेपाल दूरसंचार प्राधिकरणबाट वर्ष भरिमा भए गरेका कार्यहरूलाई नेपाल सरकार, सेवाप्रदायक, आम उपभोक्ता तथा सरोकारवालाहरूलाई जानकारी गराउने उद्देश्य अनुरूप प्राधिकरणले हरेक वर्ष वार्षिक प्रतिवेदन सार्वजनिक गर्दै आएको छ। यसै सन्दर्भ माआ.व. २०७१/७२ मा प्राधिकरण बाट सम्पादित क्रियाकलाप, महत्वपूर्ण निर्णयहरू तथा प्राधिकरण सम्बन्धी विविध विषयहरू समावेश गरी प्रतिवेदन प्रकाशन गरिएको छ।

विश्वव्यापी रूपमा दूरसंचारको क्षेत्रमा भएको प्रविधिको विकासलाई आत्मसात गर्दै नेपालमा समेत यस क्षेत्रको दिगो विकास र विस्तार गर्नका लागि नयाँ आयाममा कार्य गर्ने अवधारणा स्वरूप दूरसंचार सेवालाई भरपर्दो र सर्वसुलभ बनाउन, दूरसंचार सेवामा विदेशी लगानी खुला गरी निजी क्षेत्रलाई समेत संलग्न गराउन तथा त्यस्तो सेवालाई नियमित र व्यवस्थित गर्ने जिम्मेवारी साथ नेपाल दूरसंचार प्राधिकरणको स्थापना २०५६ फागुन २० मा भएको हो।

कुनै पनि वस्तु तथा सेवा उपभोग गर्दा प्रतिस्पर्धी मूल्यमा गुणस्तरिय वस्तु तथा सेवा उपभोग गर्न पाउनु उपभोक्ताको अधिकार हो। प्राधिकरणले सेवा प्रदायकलाई गुणस्तरिय सेवा प्रदान गर्न निर्धारण गरिएको मापदण्ड बमोजिम सेवा सञ्चालन गरे/नगरेको सम्बन्धमा प्राधिकरणले समय-समयमा अनुगमन गर्नुपर्ने व्यवस्था कानूनले गरेको हुँदा यसलाई थप प्रभावकारी र व्यवस्थित बनाउने तर्फ बढी चनाखो र जिम्मेवारी बोधका साथ प्राधिकरणका क्रियाकलापहरू सञ्चालन गरिनेछ।

दूरसंचार क्षेत्रको विकास र विस्तारको मेरुदण्डको रूपमा रहेको फ्रिक्वेन्सी व्यवस्थापनलाई प्राधिकरणले यस क्षेत्रमा देखिएको नवीनतम प्रविधिको प्रयोग र सो को माध्यमबाट राज्यलाई प्राप्त हुने राजश्व लगायतका विषयसंग अन्योन्याश्रित सम्बन्धलाई मध्यनजर गर्दै दूरसंचार सेवाको रेडियो फ्रिक्वेन्सी (बांडफांड तथा मूल्य) सम्बन्धी नीति २०६९ मा समसामायिक सुधार एवं समयसापेक्ष बनाउने तर्फ प्राधिकरणको कार्यवाही अगाडी बढेको छ।

प्राधिकरणबाट दूरसंचार सेवा सञ्चालन गर्न अनुमतिपत्र प्राप्त सेवा प्रदायकहरूले अप्टिकल फाइबर, टावर जस्ता पूर्वाधारमा छट्टाछट्टै लगानी गरी सेवा सञ्चालन गर्दा लागत बढी लाग्ने र सेवाको मूल्य समेत बढी पर्ने हुँदा पूर्वाधारमा दाहोरो तेहरो लागतलाई अन्त्य गर्न प्राधिकरणले तयार गरेको दूरसंचारका पूर्वाधार सहप्रयोग सम्बन्धी निर्देशीका दूरसंचार पूर्वाधार प्रवर्धन समितिबाट पारित भई २०७३ बैशाख देखि कार्यान्वयमा आउने भएको छ।

सूचना तथा सञ्चार प्रविधिले देश तथा जनताको आर्थिक बृद्धि, सामाजिक उत्थान तथा सूचना प्रवाहमा महत्वपूर्ण योगदान गर्ने भएकोले देशमा ग्रामीण तथा विकट स्थानमा समेत ब्रोडब्याण्ड सेवा एवं पूर्वाधारको विकासलाई प्राथमिकताका साथ अगाडी बढाउन ब्रोडब्याण्ड नीति २०७१ एवं सूचना तथा सञ्चार प्रविधि नीति २०७२ नेपाल सरकारबाट स्वीकृत भई लागु भईसकेका छन्। उक्त नीतिहरूमा उल्लेख भएका लक्ष्यहरू पुरा गर्न प्राधिकरण क्रियाशिल छ।

प्राधिकरणले सेवा प्रदायकहरूको वार्षिक आमदानीबाट २ प्रतिशतका दरले ग्रामीण दूरसंचार विकास कोषमा जम्मा भएको रकम नेपालको ग्रामीण र दूर्गम क्षेत्रमा दूरसंचार सेवाको पहुँच पुऱ्याउन अप्टिकल फाइबर विछ्याउने लगायतको पूर्वाधार निर्माण कार्यमा प्रयोग गर्ने कार्य अगाडी बढाइएको छ।

यो प्रतिवेदन दूरसंचार सेवासंग सरोकार राख्ने हरेक व्यक्ति अनुसन्धानकर्ता नीति-निमार्ता, शिक्षक, विद्यार्थी लगायत सबैलाई उपयोगी हुने विश्वास लिएको छु। साथै प्रतिवेदन तयार गर्ने कार्यमा संलग्न प्राधिकरणका सदस्यज्यूहरू कर्मचारीहरू तथा सेवा प्रदायकहरूले गरेको सहयोग प्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्दछु।

दिग्म्बर खा
अध्यक्ष

दूरसञ्चार सेवाको प्रयोग सम्बन्धमा बुमिकास्तु पनें केही कुराहरु

- ☑ विभिन्न अपराधिक गतिविधिहरूमा आफ्नो नाममा दर्ता भएको टेलिफोन अकैले प्रयोग गरी दुरुपयोग हन सक्ने भएकोले आफ्नो नाममा दर्ता भएको टेलिफोन दुरुपयोग हुनबाट सचेत होअौं साथै नियमानुसार नामसारी गरेर मात्र अखलाई प्रयोग गर्न दिने बानी बसालौं ।
- ☑ सूचना सञ्जालको अवैधानिक प्रयोगबाट हुने अपराधिक गतिविधिले बालबालिकामा पन सक्ने मनोवैज्ञानिक असर, सामाजिक विकृति, बाक यौन दुराचार तथा यौन शोषण जस्ता गतिविधि बढाए गइरहेकोले यसको रोकथामको लागि आ-आफ्नो क्षेत्रबाट सहयोग गरौं ।
- ☑ अनधिकृत दूरसञ्चार सेवाको प्रयोग/विस्तार कानूनत दण्डनीय छ । तसर्थ नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणबाट अनुमतिपत्र प्राप्त सेवा प्रदायकहरूले प्रदान गरेको सेवा मात्र प्रयाग गर्ने तर्फ सजग होअौं ।
- ☑ तपाईं दूरसञ्चार सेवाको छनौट गर्दै हुनुहुन्छ भने यसमा लाग्ने महशूल दर, जडान खर्च, समयावधि सेवाको गुणस्तर, सेवा प्रदायक र ग्राहक बीच गरिने सम्झौताका शर्तहरु आदिलाई विचार गरी उपयुक्त सेवा प्रदायकको छनौट गर्ने तर्फ सचेत हुनुहोस् ।
- ☑ तपाईंले प्रयोग गर्नु भएको मोवाइल फोन हराएमा तुरन्त सम्बन्धित सेवा प्रदायकको Customer Care Service मा सम्पर्क गरी सेवा बन्द गरी दुरुपयोग हुनबाट बच्नुहोस् ।
- ☑ हराएको सोही नम्बरको नयाँ सिम कार्ड लिन चाहनु भएमा व्यूनतम शुल्क तिरि लिन सकिनेछ र नयाँ Security Code, PIN Number आवश्यक पनें भएकोले सुरक्षित साथ राख्नुहोस् ।
- ☑ तपाईंले खरिद गर्न लाग्नु भएको प्रि-पेड मोवाइलको सिम कार्ड Open Seal, Low Balance वा पहिले नै रजिष्ट्र भैसकेको हुन सक्ने तर्फ सचेत हुनुहोस र पछि आईपर्ने भन्फटबाट मुक्त हुनुहोस ।
- ☑ दूरसञ्चार सेवा प्राप्त गर्नु अघि आफ्नो आवश्यकतालाई मध्यनजर राखि दूरसञ्चार सेको छनौट गरौं ।
- ☑ दूरसञ्चार सेवा प्रयोग सम्बन्धी कुनै गुनासो भएमा सर्वप्रथम सेवा प्रदायकसँग सम्पर्क गरौं र समाधान नभएमा मात्र नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणमा सम्पर्क गर्ने बानी बसालौं ।
- ☑ दूरसञ्चार सेवाको महशूल दर, दूरसञ्चार सेवाको अनुमतिपत्र दस्तुर, दूरसञ्चार सेवा प्रदायकहरुको नामावाली तथा अन्य जानकारीको लागि नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणको वेब साइट www.nta.gov.np हेर्ने गरौं ।

नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरण

कमलादी, काठमाडौं

जी.पी.ओ. बक्स: ५७५४, काठमाडौं, नेपाल

फोन नं. ५७७-१-४२५५४७४

ई-मेल: nta@nta.gov.np

वेबसाइट: www.nta.gov.np

विषय सूची

भाग १

परिचय

१	पृष्ठभुमी	१
१.१	नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणको स्थापना	१
१.२	प्राधिकरणको गठन सम्बन्धी व्यवस्था	१
१.३	प्राधिकरणको गठन	२
१.४	प्राधिकरणको काम, कर्तव्य र अधिकार	२
१.४.१	काम र कर्तव्य	२
१.४.२	अधिकार	२
१.५	नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणको संक्षिप्त संगठनात्मक स्वरूप	३

भाग २

आ.व. २०७९/७२ मा प्राधिकरणले गरेका मुख्य मुद्द्य कार्यहरू

२.१	अनुमतिपत्र सम्बन्धमा	४
२.१.१	अनुमतिपत्र प्रदान	४
२.१.२	भिस्याट सेवा प्रदायकको विशेष निर्देशिका तयार गरिएको	४
२.१.३	भिस्याट सेवा प्रयोगकर्ताको अनुमतिपत्र दस्तुर घटाउने सम्बन्धमा अध्ययन गरि सिफारिस गरेका	४
२.१.४	Accounting Guidelines तयार गर्ने सम्बन्धमा	४
२.२	महशुल दर सम्बन्धमा	४
२.३	फ्रिक्वेन्सी (Spectrum) व्यवस्थापन सम्बन्धमा	५
२.३.१	स्पेक्ट्रम प्रदान गर्ने सम्बन्धमा	५
२.३.२	स्पेक्ट्रम मोनिटरिङ सम्बन्धमा	६
२.४	नम्बरीज्ञ व्यवस्थापन सम्बन्धमा	६
२.५	उपकरण स्तर निर्धारण सम्बन्धमा	७
२.६	ICT Development सम्बन्धमा	७
२.६.१	ब्रोड व्याण्ड नीति लागू गर्न सिफारिस गरेका	७
२.६.२	ICT सम्बन्ध अध	७
२.६.३	ICT सम्बन्ध अन्य कार्य	७
२.७	ग्रामीण दूरसञ्चार विकास कोष परिचालन गर्ने सम्बन्धी कार्य	८
२.८	उजुरी निवेदन तथा विवाद समाधान	८
२.९	उपभोक्ता गुनासो व्यवस्थापन	८
२.९.१	प्रधिकरणमा प्राप्त गुनासो व्यवस्थापन	८
२.९.२	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद कार्यालयबाट प्राप्त अनलाइन गुनासो	९
२.१०	अनुगमन तथा निरीक्षण सम्बन्धी कार्य	९
२.११	कार्यशाला गोष्ठी	१३
२.११.१	राष्ट्रिय सेमिनार गोष्ठी	१३
२.११.२	अन्तराष्ट्रिय सेमिनार गोष्ठी	१३
२.१२	तालिम सम्बन्धमा	१३
२.१३	प्राधिकरणको दरवर्दी	१३

भाग ३

प्राधिकरणको आर्थिक भूलक

३.१	प्राधिकरणको कोष	१६
३.२	रोयल्टी दस्तुर सम्बन्धमा	१६
३.३	ग्रामिण दूरसञ्चार विकास कोष	१६
३.४	उपकरण आयात सिफारिस सम्बन्धमा	१७
३.५	विदेशी मुद्रा सिफारिस सम्बन्धमा	१७
३.६	फ्रिक्वेन्सी दस्तूर सम्बन्धमा	१८

भाग ४

मुख्य सेवा प्रदायहरुको सक्षिप्त विवरण

४.१	नेपाल दूरसञ्चार कम्पनी लिमिटेड	१९
४.२	युनाईटेड टेलिकम लिमिटेड	१९
४.३	एनसेल प्राइभेट लिमिटेड	२०
४.४	एस.टि.एम. टेलिकम सञ्चार प्राइभेट लिमिटेड	२१
४.५	नेपाल स्याटेलाइट टेलिकम प्राइभेट लिमिटेड	२१
४.६	स्मार्ट टेलिकम प्राइभेट लिमिटेड	२२
४.७	इन्टरनेट सेवा प्रदायक	२२
४.८	नेटवर्क सेवा प्रदायक	२३
४.९	जी.एम.पी.सी.एस	२३

भाग ५

दूरसञ्चार क्षेत्रको विध्यमान चुनौती र भावी कदम

५.१	अन्तर्राष्ट्रिय संघसंस्थासँग गरिएका प्रतिबद्धताहरू सम्बन्धमा	२४
५.२	प्रविधिसँगै ऐन कानून संसाधन हुनु पर्ने	२४
५.३	भ्वाइस सेवा संचालनका लागि प्रदान गरिएका अनुमति पत्रमा एकरूपता	२४
५.४	अनुमति पत्र जारी प्रक्रिया सम्बन्धमा	२५
५.५	अनुमति पत्र तथा अनुमति पत्र नवीकरण दस्तूर	२५
५.६	फ्रिक्वेन्सी व्यवस्थापन तथा फ्रिक्वेन्सी शुल्क निधारण	२६
५.७	प्रतिस्पर्धा नियमन	२७
५.८	ग्रामिण दूरसञ्चार विकास कोष परिचालन	२७
५.९	प्राधिकरणको सेवाको सांगठनिक पुनर्संरचना तथा जनशक्ति विकास	२७
५.१०	ब्रोडव्याण्ड नीतिको कार्यान्वयन	२८
५.११	सूचना था सञ्चार प्रविधि नीति कार्यान्वयन	२८
५.१२	Tariff and Interconnection सम्बन्धमा	२८
५.१३	दूरसञ्चार सेवाबाट हुने Health Hazard सम्बन्धमा	२८
५.१४	IMEI Implementation सम्बन्धमा	२८
५.१५	अनुगमन तथा निरक्षण	२८
५.१६	Infrastructure Sharing सम्बन्धमा	२९

अनुसूचीहरू

१	नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणको स्वीकृत संगठन तालिका	२९
२	आ.व. २०७१/७२ सम्म अनुमतिपत्र प्रदान सम्बन्धी विवरणहरू	३०
३	आ. व. २०७१/७२ मात्र प्रदान गरिएका अनुमतिपत्र सम्बन्धी विवरणहरू	३०
४	आ.व. २०७१/७२ मा खारेज गरिएका अनुमतिपत्रहरू सम्बन्धी विवरणहरू	३१
५	आ. व. २०७१/७२ मा प्राधिकरणबाट स्वीकृत गरिएको महशुल दरको विवरणहरू	३२
६	प्राधिकरणबाट आ.व. २०७१/७२ मा प्रदान गरिएका Short Codes/USSD हरूको विवरण	३४
७	प्राधिकरणबाट हाल सम्म गुणस्तर निर्धारण गरिएका उपकरणहरूको विवरण	३८
८	प्राधिकरणका कर्मचारीहरूको तालिम सम्बन्धी विवरण	३९
९	प्राधिकरणको दरबन्दी	४१
१०	लेखा परिक्षणको लागि तयार गरिएको नाफा नोक्सान विवरण (अपरिष्कृत)	४४
११	आ.व. २०७१र७२ सम्मको वासलात (अन्तिम लेखा परिक्षण हुन बाँकी)	४५
१२	आ. व. २०७१र७२ मा सेवा प्रदायकहरूले प्राधिकरणमा बुझाएको रोयल्टी रकमको विवरण	४६
१३	आ.व. २०७१र७२ मा सेवा प्रदायकहरूले प्राधिकरणमा बुझाएको ग्रामिण दूरसञ्चार विकास कोषको रकमको विवरण	४७
१४	आ.व. २०७१/७२ मा सेवा प्रदायकहरूले प्राधिकरणमा बुझाएको फ़िक्वेन्सी दस्तूरको विवरणहरू	४८
१५	इन्टरनेट सेवा प्रदायक सम्बन्धी विवरण	४९

!# kflws/0fsf]u7g

दूरसञ्चार ऐन, २०५३ बमोजिम हाल प्राधिकरणमा कार्यरत अध्यक्ष तथा सदस्यहरू निम्नानुसार रहेका छन् ।

नाम	पद	नियुक्ति मिति
श्री दिग्म्बर भा	अध्यक्ष	२०६९/०८/१९
श्री महेशप्रसाद अधिकारी	सदस्य	२०६८/११/०४
श्री अनिल कुमार ढुङ्गेल	सदस्य	२०६८/११/०४
श्री धनराज ज्ञवाली	सदस्य	२०६९/०८/१९
श्री टिका प्रसाद उप्रेती	सदस्य	२०७१/०७/२७

!= kflws/0fsf]sfd, st[0 / clwsf/

!-\$! sfd / st[0

दूरसञ्चार ऐन, २०५३ को दफा १३ ले प्राधिकरणलाई देहाय बमोजिमको कार्य सुम्पिएको छ ।

- क. दूरसञ्चार सेवाको विकासको लागि नेपाल सरकारले अपनाउनु पर्ने नीति, योजना र कार्यक्रमको सम्बन्धमा नेपाल सरकारलाई सुझाव दिने ।
- ख. दूरसञ्चार सेवा तथा सुविधा सर्वसुलभ र भरपर्दो बनाउने ।
- ग. आधारभूत दूरसञ्चार सेवा र सुविधा नेपाल राज्यभर शहरी तथा ग्रामीण सबै क्षेत्रमा पुऱ्याउन आवश्यक व्यवस्था गर्ने ।
- घ. दूरसञ्चार सेवा संचालनमा स्वदेशी तथा विदेशी निजी क्षेत्रका लगानीकर्ताहरूलाई सहभागी बनाउने ।
- ङ. दूरसञ्चार सेवा र सुविधा सर्वसाधारण सबैलाई उपलब्ध गराउन त्यस्तो सेवा र सुविधा प्रदान गर्ने व्यक्तिहरू बीच समन्वय र स्वस्थ प्रतिस्पर्धा हुने व्यवस्था गर्ने ।
- च. दूरसञ्चार सेवा र दूरसञ्चार सम्बन्धी यन्त्र तथा उपकरणहरूको स्तर तोक्ने, गुणस्तर निर्धारण गर्ने तथा स्वीकृत गर्ने ।
- छ. दूरसञ्चार सेवालाई नियमित र व्यवस्थित गर्ने ।
- ज. दूरसञ्चार सेवा संचालन गर्न अनुमतिपत्र दिने ।
- झ. अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिले दूरसञ्चार सेवा उपलब्ध गराए बापत लिने शुल्क स्वीकृत र नियमित गर्ने ।
- ञ. रेडियो फ्रिक्वेन्सी नीति निर्धारण समितिद्वारा निर्धारित नीति अनुरूप फ्रिक्वेन्सी सम्बन्धी काम गर्ने ।
- ट. दूरसञ्चारको क्षेत्रमा नयाँ प्रविधिको विकास तथा उपयोगबारे अनुसन्धान गर्ने, गराउने ।
- ठ. दूरसञ्चार क्षेत्रको लागि दक्ष जनशक्ति विकास गराउने ।
- ड. उपभोक्ताहरूको हकहितको संरक्षण हुने गरी दूरसञ्चार सेवाको विकास र विस्तार गर्ने, गराउने ।
- ढ. दूरसञ्चारका सम्बन्धमा नेपाललाई अन्तर्राष्ट्रिय ट्रान्जिटको रूपमा विकास गर्ने, गराउने ।
- ण. दूरसञ्चार सेवाको विकास र प्रवर्धनको लागि आवश्यक र उपयुक्त अन्य काम गर्ने ।

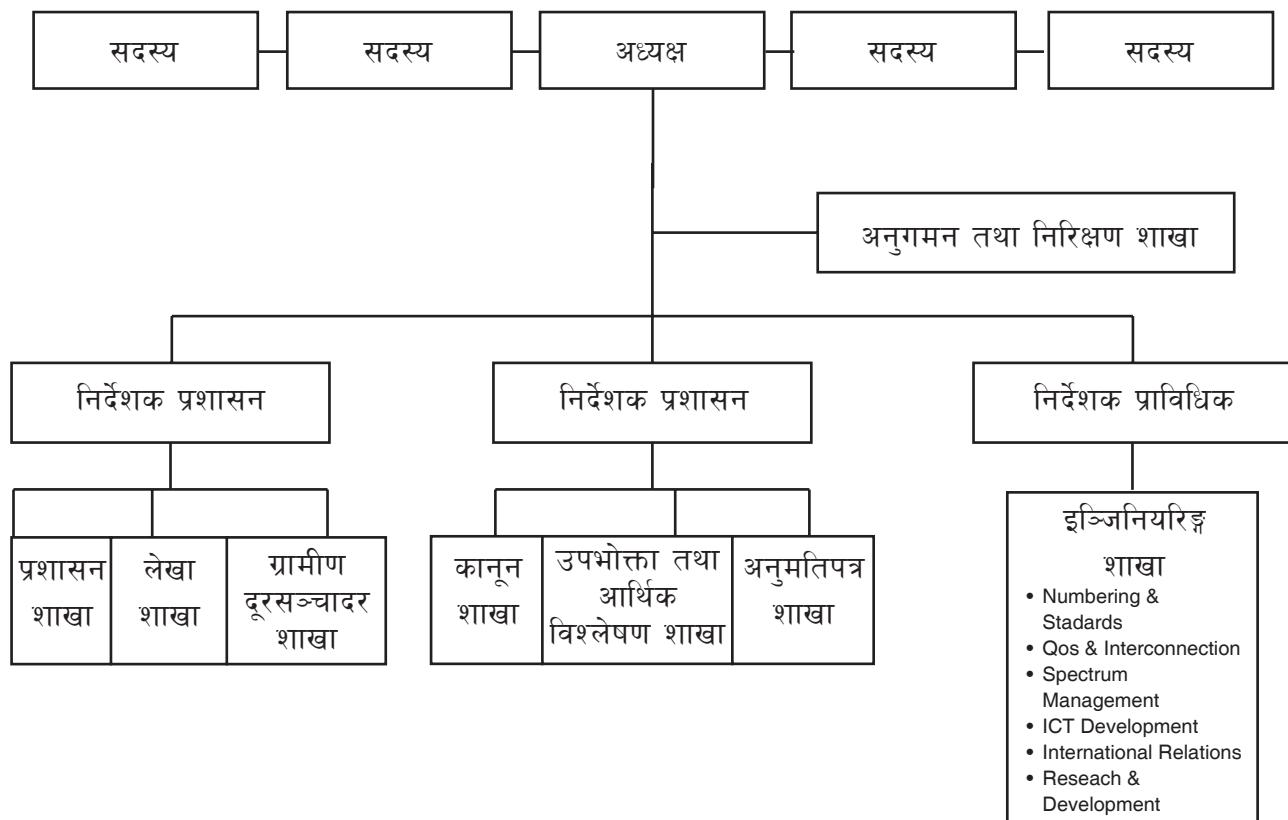
!-\$@ clwsf/

दूरसञ्चार ऐन, २०५३ ले प्राधिकरणलाई देहाय बमोजिमको अधिकार प्रदान गरेको छ ।

- क. दूरसञ्चार सम्बन्धी यन्त्र, उपकरण तथा सुविधाहरूको गुणस्तर निर्धारण गर्ने ।
- ख. सरकारी नीति निर्देशनलाई ध्यानमा राखी अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिलाई आवश्यक आदेश वा निर्देशन दिने ।
- ग. दूरसञ्चार सेवा प्रदायकहरू बीच र सेवा प्रदायक तथा ग्राहक बीच पर्ने विवाद समाधान गर्ने ।
- घ. दूरसञ्चार सेवाको निरीक्षण र जांचबुझ गर्ने ।
- ঠ. অনুমতিপত্র জারী, নবীকরণ, খারেজ, সংশোধন গর্নে এবং দণ্ড জরিবানা গর্নে ।
- চ. सेवा प्रदायकलाई आवश्यक पर्ने विदेशी मुद्रा सटहीको सिफारिश गर्ने ।

- छ. क्षतिपूर्ति निर्धारण गर्ने ।
- ज. सेवा प्रदायकलाई अरुको घर जग्गा उपयोग वा प्राप्तीका लागि आवश्कतानुसार नेपाल सरकारलाई सिफारिश गर्ने ।
- झ. महशुल दर र अन्तरआवद्धता सम्बन्धमा निर्देशिका बनाई लागू गर्ने ।
- ञ. प्राधिकरणलाई आवश्यक पर्ने विनियम बनाउने ।

!% gfn b'; -rf/ kws/0fsf]; Hfkt ;#gfd :j?k

संगठनात्मक स्वरूपको पूर्ण स्वरूप अनुसूची-१ मा राखिएको छ ।

भाग-२

Cf=j= @) &! ÷ &@ df kflws/0fn]u/ \$f dVo dVo sfo?'

प्राधिकरणले दूरसञ्चार क्षेत्रको विकास विस्तार एवं सुदृढीकरणको लागि गरेका विभिन्न कार्यहरु यस प्रकार रहेका छन् ।

२.१ अनुमतिपत्र सम्बन्धमा

@!=! cgbltkq kbfg

अनुमतिपत्र सम्बन्धी प्रमुख कार्य अन्तर्गत अनुमतिपत्र प्रदान गर्ने, नवीकरण गर्ने, खारेज गर्ने, नामसारी गर्ने र संशोधन गर्ने कार्यहरु रहेका छन् । प्राधिकरणको गठन देखि आ.व. २०७१/७२ को अन्त्य सम्म प्रदान गरिएका अनुमतिपत्रको विवरण अनुसूची-२ मा दिईएको छ । आ.व. २०७१/७२ मा इन्टरनेट (ग्रामिण) सेवा प्रदायक-१, इन्टरनेट सेवा प्रदायक-३, नेटवर्क सेवा प्रदायक-१ र भिस्याट प्रयोगकर्ता (ग्रामिण)-१ गरी जम्मा ६ वटा अनुमतिपत्र प्रदान गरिएको र यस सम्बन्धी विवरण अनुसूची ३ मा देखाईएको छ । साथै आ.व. २०७१/७२ मा खारेज गरिएका अनुमतिपत्रको विवरण अनुसूची ४ मा दिईएको छ ।

@!=! le:of6 ; Jf kbfossf] ljz]f lgb[zsf tof/ ul/Psf]

भिस्याट सेवा सञ्चालनको लागि हाल रहेको निर्देशिकालाई परिमार्जन गर्न मिति २०७१/४/२ मा गठित कार्यटोलीले परिमार्जन सहित भिस्याट सेवा प्रयोगकर्ताको विशेष निर्देशिका प्राधिकरणको मिति २०७१/८/५ को निर्णय बमोजिम स्वीकृत गरी लागू गरिएको छ ।

@!=!# le:of6 ; Jf kfystf\$]cgbltkq b:t/ 36fpg]; DaGwdf cWoog u/l I; kmfl/; u/\$f]

भिस्याट सेवा प्रयोगकर्ताको अनुमतिपत्र दस्तुर वापतको रकम रु २,५०,०००/- रहेकोमा भिस्याट सेवा प्रयोगकर्ताको अनुमतिपत्र दस्तुरका सम्बन्धमा अन्तराष्ट्रिय प्रचलनको समेत अध्ययन गरी प्रतिवेदन पेश गर्न परामर्शदाता नियुक्त गरिएकोमा भिस्याट सेवा प्रयोगकर्ताको अनुमतिपत्र दस्तुर वापतको रकम रु ५०,०००/- कायम गर्न उपयुक्त हुने राय सहितको प्रतिवेदन परामर्शदाताले पेश गरेकोले सोहिं बमोजिमको अनुमतिपत्र दस्तुर लागू गर्न दूरसञ्चार नियमावली २०५४ को नियम ३५ बमोजिम दूरसञ्चार नियमावली, २०५४ को अनुसूचि-६ तथा ७ मा संशोधन गर्न श्री सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालयमा सिफारिश गर्ने प्राधिकरणले निर्णय गरी राजपत्रमा सूचना प्रकाशन गर्न श्री सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालयमा सिफारिश गरिएको छ ।

@!=!\$ Accounting Guidelines tof/ ug]; DaGwdf

प्राधिकरणमा सेवा प्रदायकहरूले पेश गर्नुपर्ने वित्तीय विवरणहरूको सन्दर्भमा नियमन गर्न आवश्यक पर्ने सूचनाहरू तथा वित्तीय विवरणको ढाँचामा एकरूपता ल्याउन अन्य राष्ट्रहरूमा भएको प्रचलनलाई समेत अध्ययन गरी Accounting Guideline तयार गरी प्रतिवेदन पेश गर्न परामर्शदाता नियुक्त गरिएको छ ।

२.२ महशुल दर सम्बन्धमा

प्राधिकरणबाट अनुमतिपत्र प्राप्त विभिन्न सेवा प्रदायकहरूले विभिन्न दूरसञ्चार सेवाहरू प्रदान गरे वापत ग्राहकहरूसंग लिने महशुल दर दूरसञ्चार ऐन २०५३ को दफा ४२ अनुसार स्वीकृत गराउनु पर्ने व्यवस्था छ । हाल

voice सेवा प्रदायकहरूले ग्राहकहरूसंग लिने प्राधिकरणबाट स्वीकृत महशुल दर अनुसूची ५ मा देखाईएको छ ।

२.३ फ्रिक्वेन्सी (Spectrum) व्यवस्थापन सरबनधामा

प्राधिकरणबाट अनुमतिपत्र प्राप्त सेवा प्रदायकहरूलाई फ्रिक्वेन्सी वितरण गर्ने सम्बन्धमा प्राधिकरणबाट गरिएका मुख्य कार्यहरू निम्नानुसार रहेका छन् ।

@#! :k\$6@ k@fg ug]; DaGwdf

- क. स्पेक्ट्रम प्रदान गर्ने सम्बन्धमा अध्ययन गरी Fixed wireless point to point मा प्रयोग गर्ने प्रयोजनको लागि स्पेक्ट्रम निर्धारण गर्ने रेडियो फ्रिक्वेन्सी नीति निर्धारण समितिमा सिफारिश गरिएको र समितिबाट Fixed wireless point to point लागि spectrum allocate भएको ।
- ख. 21.2-23.6 GHz Band तथा E-Band (71-76 GHz paired with 81-86 GHz Band) सम्बन्धमा अध्ययन गरी Fixed Wireless Point-to-Point को लागि निर्धारण गर्ने रेडियो फ्रिक्वेन्सी नीति निर्धारण समितिमा सिफारिश गरिएको र समितिबाट Fixed Wireless Point-to-Point मा प्रयोग गर्ने प्रयोजनको लागि Al-allocate भएको ।
- ग. स्मार्ट टेलिकम प्रा.लि.लाई ७ गिगाहर्ज तथा १५ गिगाहर्ज व्याण्डमा १०५ वटा लिंकको लागि तोकिएको स्थान तथा व्याण्डवीथको अधिनमा रही माईक्रोवेभ लिंक फ्रिक्वेन्सी प्रयोग गर्ने स्वीकृति प्रदान गरिएको ।
- घ. नेपाल दूरसञ्चार कम्पनी लिमिटेडले सरकारको पूर्ण स्वामित्वमा रहेको संस्थान हुँदासम्म (२०६० चैत्र मसान्त सम्म) को लागि बुझाउन बाँकी फ्रिक्वेन्सी दस्तुरमा छुटको माग गरेकोमा रेडियो फ्रिक्वेन्सी नीति निर्धारण समितिमा छुट कारबाही अघि बढाउन सिफारिस गरिएको ।
- ड. नेपाल दूरसञ्चार कम्पनी लिमिटेडले आ.व. २०६३/६४ को बुझाउन बाँकी 3G को डेढ(१.५) महिनाको फ्रिक्वेन्सी शुल्कका सम्बन्धमा प्रचलित फ्रिक्वेन्सी नीतिमा आर्थिक वर्षको हिसाबले दस्तूर लाग्ने व्यवस्था भएकोले कुनै सेवा प्रदायकले आर्थिक वर्षको अन्त्यमा मात्रै फ्रिक्वेन्सी प्राप्त गरेको भए पनि सो वर्षका लागि पूरै आर्थिक वर्षको दस्तूर लाग्ने अवस्था रहेकाले यस्तो अवस्थामा आर्थिक वर्ष समाप्त हुन ६ महिनाभन्दा कम अवधि बाँकी हुँदा फ्रिक्वेन्सी दिइएको भएमा दामासाहीले दस्तूर लिने र आर्थिक वर्ष समाप्त हुन ६ महिना वा सो भन्दा बढी अवधि बाँकी हुँदा फ्रिक्वेन्सी प्रदान गरिएको भए पूरै आर्थिक वर्षको दस्तूर लाग्ने गरी नीतिमा संशोधन गर्न सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालयमा सिफारिश गरिएको ।
- च. प्रत्येक गाउँ विकास समितिमा कम्तीमा २/२ लाईन टेलिफोन सेवा उपलब्ध गराउने नेपाल सरकारको कार्यक्रम आ.व. २०६६/६७ मा मात्रै सम्पन्न भएको र नेपाल सरकारको उक्त कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने नेपाल दूरसञ्चार कम्पनी लिमिटेडले विशेष योगदान समेत दिएको कारण ग्रामीण क्षेत्रमा प्रयोग भएका उपकरणलाई गाउँ विकास समितिमा सार्वजनिक दूरसञ्चार सेवा पुऱ्याउने प्रयोजनका लागि प्रयोग भएका उपकरणहरू मानी सो वापतको दस्तूर रु. ४३,६३,२७,६०००- छुट दिने तर्फ कारबाही अघि बढाउन सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालयमा सिफारिश गरिएको ।
- छ. स्मार्ट टेलिकम प्रा.लि.लाई १५ गिगाहर्ज तथा १८ गिगाहर्ज व्याण्डमा ४४ वटा लिंकको लागि तोकिएको स्थान तथा व्याण्डवीथको अधिनमा रही माईक्रोवेभ लिंक फ्रिक्वेन्सी प्रयोग गर्ने स्वीकृति प्रदान गरिएको ।
- ज. एनसेल प्रा.लि.लाई ७.५ गिगाहर्जका ४४ वटा लिंक, ८ गिगाहर्जका १९ वटा लिंक र १८ गिगाहर्ज व्याण्डका २८४ वटा लिंकहरू गरी जम्मा २२१ वटा लिंकको लागि तोकिएको स्थान तथा व्याण्डवीथको अधिनमा रही माईक्रोवेभ लिंक प्रयोग गर्ने लागि स्विकृति प्रदान गरिएको ।
- झ. नेपाल दूरसञ्चार कम्पनी लिमिटेडलाई ६ गिगाहर्ज व्याण्डका २६७ स्थानहरूको ८२ वटा लिंकका लागि तोकिएको स्थान तथा व्याण्डविथको अधिनमा रही प्रयोग गर्ने स्वीकृति प्रदान गरिएको ।
- ञ. २०७२/१/१२ गते गएको विनासकारी भुकम्प पश्चात सबै सेवाग्राहीहरूलाई अटुट रूपमा गुणस्तरिय सेवा उपलब्ध गराउन नेपाल दूरसञ्चार कम्पनी लिमिटेड र एलसेल प्रा.लि.लाई एक महिनाको लागि 900 MHz मा ४-४ MHz Bandwidth फ्रिक्वेन्सी निःशुल्क उपलब्ध गराईएको ।

- ट. Weather News Nepal Pvt. Ltd. ले नेपालको जलवायु तथा मौसम पूर्वानुमान गर्न प्रयोग गर्ने भनेको उपकरण RTA-858 df Fixed Transmit Frequency 9343.85 MHz प्रयोग हुने देखिएकोमा सो फ्रिक्वेन्सी प्राधिकरणबाट हालसम्म कुनै पनि सेवा प्रदायकलाई उपलब्ध नगराइएको र नेपालको National Frequency Allocation Table अनुसार 9300-9500 MHz को फ्रिक्वेन्सी EARTH EXPLORATION, RADIO-LOCATION, RADIONAVIGATION / SPACE RESEARCH मा प्रयोग गर्न मिल्ने देखिएकोले सो फ्रिक्वेन्सी रेन्जको Footnote 5.475B अनुसार meteorological purpose को लागि समेत ground-based radars प्रयोग गर्न सकिने राय सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालय पठाइएको ।
- ठ. Trekker Tracking सम्बन्धमा सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालयले माग गरेको राय सम्बन्धमा Pilot Project for Deployment of Wireless Tracking System for Trekkers on the Mountain Trails for Safety (approved by MoIC/APT) कार्यान्वयन गर्न आवश्यक पर्ने Trekker Tag ले प्रयोग गर्ने फ्रिक्वेन्सी 315 MHz र Relay Receiver Station ले प्रयोग गर्ने 429 MHz फ्रिक्वेन्सी रेडियो फ्रिक्वेन्सी नीति निर्धारण समितिले दूरसञ्चार सेवाको लागि Allocate नगरेको सन्दर्भमा Pilot Project का लागि मात्रै प्रयोग गर्ने गरी यसको स्विकृती मन्त्रालयबाट प्रदान गर्न सकिने र नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणबाट अनुमतिपत्र प्राप्त ISP हरुको नेटवर्कबाट नियमानुसार शुल्क तिरी Internet सेवा लिई Trekker Data Server सम्म पुऱ्याउने देखिंदा Pilot Project कार्यान्वयन गर्ने प्रयोजनका लागि यस्तो System प्रयोग गर्न प्राधिकरणबाट कुनै Objection नरहेको भनी राय मन्त्रालयमा पठाइएको ।
- ड. दूरसञ्चार सेवामा प्रयोग भएका फ्रिक्वेन्सीको अनुगमन गर्न आवश्यक Handheld Spectrum Analyzer and Accessories खरिदको लागि MAP Entrepreneurs Pvt. Ltd. संग सम्झौता गरिएको ।
३. GIS Based Telecommunication Infrastructure Management Information System (GBTIMIS) खरिदको लागि Innovative Solution Pvt. Ltd. संग सम्झौता गरी प्रकृया अगाडि बढाइएको ।

@#@ :k\$6& dlg6l/a ; DaGwdf

प्राधिकरणबाट अनुमतिपत्र प्राप्त सेवा प्रदायकहरूले प्राप्त गरेको फ्रिक्वेन्सी यस आ.व.मा निम्नानुसार नियमन गर्ने कार्य गरिएको छ ।

- क. युनाइटेड टेलिकम लिमिटेडले 800 MHz Band मा छोडेको एक वटा फ्रिक्वेन्सी क्यारियर सम्बन्धमा फ्रिक्वेन्सी मनिटरिङ गरियो ।
- ख. प्राधिकरणबाट वितरण गरिएका विभिन्न फ्रिक्वेन्सी व्याण्डको प्रयोग सम्बन्धमा काठमाण्डौंका विभिन्न स्थानमा फ्रिक्वेन्सी मनिटरिङ गरियो ।
- ग. २०७२/१/१२ गते गएको विनासकारी भुकम्प पश्चात दूरसञ्चार सेवाको गुणस्तर सुधारको लागि प्राधिकरणबाट नेपाल दूरसञ्चार कम्पनी लिमिटेड र एनसेल प्रा.लि.लाई वितरण गरिएको थप फ्रिक्वेन्सीको प्रयोग सम्बन्धमा फ्रिक्वेन्सी मनिटरिङ गरियो ।

२.८ नरबरीङ व्यवस्थापन सरबन्धमा

दूरसञ्चारको पूर्वाधार प्रयोग गरी अन्य विभिन्न Value Added सेवाहरु सञ्चालन भईरहेको अवस्थामा मोबाईल मार्फत विभिन्न Value Added सेवाहरु प्रदान गर्नका लागि सेवा प्रदायकहरूलाई प्राधिकरणबाट Short Codes/USSD प्रदान गरिएको छ । यस अनुरूप विभिन्न सेवा प्रदायकहरूलाई विभिन्न Value Added सेवा सञ्चालनका लागि प्रदान गरिएको Short Codes/USSD को विस्तृत विवरण अनुसूची-६ मा देखाईएको छ ।

२.५ उपकरण स्तर निर्धारण सम्बन्धिमा

नेपाल भित्र आयात र बिक्रि वितरण का लागि दूरसञ्चार ऐन २०५३ को दफा १३(च) को प्रावधान अनुरूप प्राधिकरणले ग्राहकहरुको घरमा प्रयोग गरिने उपकरणहरुको स्तर निर्धारण (Type Approval) गर्ने व्यवस्था लागू गरेको छ। प्राधिकरणबाट हाल उपकरणको स्तर निर्धारण गर्न Type Approval Working Procedure of Customer Premise Radio Telecommunication Equipments-2014 लागू गरिएको छ। Short Range Device तथा Low power Device को स्तर निर्धारण गर्नका लागि सूचना तथा संचार मन्त्रालय र प्राधिकरणको सहकार्यमा अध्ययन भैरहेको छ। यस आ.व.मा प्राधिकरणबाट Type Approval प्रदान गरिएको उपकरणहरु सम्बन्धी विवरण अनुसूची ७ मा राखिएको छ।

२.६ ICT Development सम्बन्धिमा

@^! af8 Aof08 glIt nfu"ug{I; knfl/; u/\$f]

प्राधिकरणले ब्रोड व्याण्ड नीति तयार गरी मस्यौदामा सम्बन्धित सरोकारवालाहरु बिच छलफल गराई प्राप्त राय सुझाव सहित मस्यौदा ब्रोड व्याण्ड नीतिलाई नेपाल सरकारबाट स्वीकृत गर्न सिफारिस गरेको र हाल उपरोक्त नीति नेपाल सरकारबाट २०७१, चैत्रमा स्वीकृत भई लागू समेत भैसकेको छ।

नेपाल सरकारबाट स्वीकृत ब्रोड व्याण्ड नीति, २०७२ लाई कार्यन्वयन गर्नको लागि Broadband Master Plan तयार गर्ने कार्य शुरु गरिसकिएको छ।

@^@ ICT ; DaIGw cWoog sfo{

नेपालमा ICT को विकास को लागि प्राधिकरणले यस आ.व.मा गरेका विभिन्न अध्ययन कार्यहरु निम्नानुसार रहेका छन्।

- क. IPv6 Migration सम्बन्धी परामर्शदाता बाट अध्ययन भैरहेको छ।
- ख. E-Westage नियमन सम्बन्धी कार्य गर्न नियुक्त परामर्शदाताबाट प्रारम्भिक प्रतिवेदन प्राप्त भएको।
- ग. Telecommunication Infrastructure हरुको GIS Based Database तयार गर्न परामर्शदाता छनौट गरी प्रारम्भिक प्रतिवेदन प्राप्त भएको।
- घ. Mobile Number Portability सम्बन्धमा Regulatory Framework तयार गर्न सूचना प्रकाशन गरी प्राप्त प्राविधिक प्रस्तावको मूल्यांकन भई रहेको।
- ङ. Mobile Virtual Network Operators सेवा संचालन सम्बन्धी Regulators Framework तयार गर्न परामर्शदातासँग सम्झौता सम्पन्न भई प्रारम्भिक प्रतिवेदन प्राप्त भएको।

@^# ICT ; DaIGw cGo sfo{

नेपालमा ICT को विकास का लागि प्राधिकरणले विभिन्न किसिमको आर्थिक सहयोग गर्दै आइरहेको छ। यस आ.व.मा ICT सम्बन्धी गरेका विभिन्न कार्यक्रमहरु यस प्रकार रहेका छन्।

क. विभिन्न विश्वविद्यालय, कलेज र संस्थाहरुलाई आर्थिक सहयोग गरिएको।

प्राधिकरणसंग MOU गरिएका निम्न ९ वटा विश्वविद्यालय र कलेजहरुको Final Year Project/Thesis Evaluation गरी पुरस्कृत गरिएको।

1. Nepal Engineering College, Bhaktapur
2. Kathmandu University, Dhulikhel
3. Nepal College of Information Technology, Balkumari, Lalitpur
4. Advanced College of Engineering and Management, Kupondole, Lalitpur
5. Kantipur Engineering College, Dhapakhel, Lalitpur
6. Pokhara Engineering College, Phirke, Pokhara
7. Lumbini Engineering College, Bhalwari, Rupandehi
8. Himalaya College of Engineering, Chyasal, Lalitpur

९. Amrit Campus, Thamel, Kathmandu
- ख. Development Communicators Pvt.Ltd., Kathmandu को Smart Pokhara नामक Apps लाई आर्थिक सहयोग गरिएको ।
- ग. काठमाडौं विश्वविद्यालय, धुलिखेल, KU IT Meet 2014 लाई आर्थिक सहयोग गरिएको ।
- घ. पुल्चोक क्याम्पसले आयोजना गरेको Locus Technical Festival लाई आर्थिक सहयोग गरिएको ।
- च. Radio Mala Club, IOE, Pulchowk लाई आर्थिक सहयोग गरिएको ।
- छ. WLiT लाई आर्थिक सहयोग गरिएको ।
- ज. QoS Bank+Type Approval तथा Who ISP Database का लागि Software Module तयार गर्नका लागि TOR तयार भई Developer छनौट गर्ने कार्य भैरहेको ।
- झ. Sustainable Community Service Centre मोडल स्थापना गर्न सम्भाव्यता अध्ययन गरी Pilot Project कार्यान्वयन गर्ने कार्य गर्न श्री सूचना तथा संचार मन्त्रालय मार्फत यस्ता Project संचालन गर्ने निकायहरूको विचमा अन्तरक्रिया गराई कस्तो Model मा जाने भन्ने विषयमा छलफल भएको ।

२.६ ग्रामीण दूरसञ्चार विकास कोष परिचालन गर्ने सरबनेती कार्य

ग्रामीण दूरसञ्चार विकास कोषको रकम संचालन गर्ने सन्दर्भमा यस आ.व.मा विभिन्न विकल्प सहित परियोजना प्रस्ताव तयार गर्न अन्तर्राष्ट्रिय परामर्शदाता नियुक्त गर्नको लागि EOI प्रकाशन गरि १३ वटा प्राप्त निवेदनहरू मध्ये निम्नानुसार ६ वटा कम्पनीलाई shortlisted गरिएको छ ।

1. Delta Partners Strategic Investment Services Private Limited
2. Sofrecom SA Dubai Internet City
3. Arthur D Little, United Arab Emirates
4. Laurasia Associates Communication Consultants and Atlantic Tand M
5. ICRA Management Consulting Service in Association with IKK Consulting Pvt. Ltd.
6. Cisco Systems Services B.V. The Netherlands

उपरोक्त कोषको परिचालन गर्ने सन्दर्भमा Connect School Connect Community कार्यक्रम संचालन गर्न आ.व. २०७१/७२ मा १० करोड बजेट छुट्याइ देशका दुर्गम स्थानमा रहेका सामुदायिक विद्यालयमा ईन्टरनेट सेवा पुऱ्याउन राज्यका सामुदायिक विद्यालयमा सूचना प्रविधि विषयको उपलब्धता तथा इन्टरनेटको पहुँचको सम्बन्धमा शिक्षा मन्त्रालयसंग समन्वय गरी अध्ययन अनुसन्धान गरिएको ।

२.७ उच्चारी निवेदन तथा विबाद समाधान

प्राधिकरणमा आ.व. २०७१/७२ मा सेवा प्रदायक उपभोक्ता एवं अन्य सर्वसाधारणबाट दूरसञ्चार क्षेत्रमा परेको उजुरी तथा निवेदनहरूको कारवाहीको स्थितिलाई विश्लेषण गर्दा नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणमा कारवाहीरत अवस्थामा रहेको उजुरी तथा निवेदनहरू ४ वटा छन् । प्राधिकरणबाट फर्छ्यौट भएका निवेदनहरू ४ वटा छन् । त्यस्तै सम्मानित सर्वोच्च अदालतमा नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरण समेतलाई विपक्षी बनाई दायर भएका मुद्दाहरू ७ वटा छन् भने सम्मानित सर्वोच्च अदालतमा नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरण समेतलाई विपक्षी बनाई दायर भई फर्छ्यौट भएका मुद्दा एउटा रहेको छ ।

२.९ उपभोक्ता गुनासो व्यवस्थापन

२९.१ उपभोक्ता गुनासो व्यवस्थापन

प्राधिकरणमा दूरसञ्चार सेवा संचालन सम्बन्धमा उपभोक्ताहरूको गुनासो समाधान गर्ने क्रममा यस आ.व. मा जम्मा २९ वटा गुनासाहरू प्राप्त भई समाधान गरिएको छ ।

क. Voice सेवा सम्बन्धमा

१. सेवाको गुणस्तर सम्बन्धी गुनासो संख्या-३
२. विलिंग सम्बन्धी गुनासो संख्या-२
३. अन्य - १५

ख. Data सेवा सम्बन्धमा

१. सेवाको गुणस्तर सम्बन्धी गुनासो संख्या-८
२. विलिंग सम्बन्धी गुनासो संख्या-१

[@(-@ k\fgdGql tyf dlqkl/ifb sfotfoaf6 k\kt cgnfog ugf; f]

दूरसञ्चार सेवा सम्बन्धमा उपभोक्ताहरुको गुनासो प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद कार्यालयबाट सूचना तथा संचार मन्त्रालय मार्फत प्राप्त (Online गुनासो) ३० वटा निम्न प्रकृतिका गुनासाहरु समाधान गरी फर्छ्यौट गरिएको छ।

- टेलिफोन सेवाको गुणस्तर-१४
- इन्टरनेट सेवाको गुणस्तर-३
- महशुल दर सम्बन्धमा-२
- रिचार्ज कार्ड सम्बन्धमा-३
- सिम कार्ड सम्बन्धमा-३
- टावर निर्माण-१
- भ्रामक विज्ञापन-३
- नम्बर सम्बन्धी गुनासो-१

२.१० अनुगमन तथा निरीक्षण सम्बन्धी कार्य

प्राधिकरणले आ.व. २०७१/७२ मा दूरसञ्चार सेवा संचालन गर्न अनुमतिपत्र प्राप्त निम्न सेवा प्रदायकहरुको अनुगमन तथा निरीक्षण गर्ने कार्य गरेको छ।

-S_ ; Jf kfposx?sf]cgldg tyf lg/Lifof

क्र.सं	विषय	कैफियत
१.	नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणबाट अनुमतिप्राप्त सेवा प्रदायकहरु सेभेन स्टार नेटवर्क प्रा.लि., लेखनाथ-७, तालचोक कास्की, एयर नेटवर्क प्रा.लि. बुटवल-११, रुपन्देही, लुम्बिनी नेट प्रा.लि., तान्सेन, पिकोसफ्ट प्रा.लि., सिर्जनाचोक, कास्की र स्याङ्जा नेट वालिङ्ग -१, स्याङ्जाले सेवा सञ्चालन गरे नगरेको सम्बन्धमा अनुगमन तथा निरीक्षण गरिएको।	
२.	नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणबाट अनुमति सेवा प्रदायक सुविसु केवल नेटले श्री वि.पि. कोइराला स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठानमा १२ Mbps up/down dedicated bandwidth को internet दिनु पर्नेमा नदिएको भनी परेको उजुरी सम्बन्धमा अनुगमन तथा निरीक्षण गरिएको।	
३.	नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणबाट अनुमति सेवा प्रदायक नेपाल एनसेल प्रा.लि.को काठमाडौं जिल्ला महादेव स्थान गाविस, गुर्जुधारा बडा नं. ३ स्थित टावर र धादिङ्ग जिल्लाको निलकण्ठ नगरपालिकाको टावर सम्बन्धमा परेको उजुरी सम्बन्धमा स्थलगत निरीक्षण गरी प्रतिवेदन पेश गरिएको।	
४.	नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणबाट अनुमति सेवा प्रदायक नेपाल दूरसञ्चार कम्पनी लिमिटेडको मिति २०७१/०८/२६ र २७ गते मोवाईल रिचार्ज गर्दा कम्पनीको रिचार्ज कार्ड रिचार्ज नभएको सम्बन्धमा अनुगमन तथा निरीक्षण गरिएको।	

४.	गोरखा जिल्लाको गोरखा बजारमा रहेको श्री एनसेल प्रा.लि.को BTS Tower को Earth-ing सम्बन्धमा परेको गुनासोको प्राविधिक अध्ययन गर्ने सम्बन्धमा स्थलगत अनुगमन तथा निरीक्षण गरी प्रतिवेदन पेश गरिएको ।	
५.	मोबाईल सेवा प्रदायकहरूले ग्राहकहरूलाई सिमकार्ड वितरण गर्दा रितपूर्वक वा नियमानुसार गरे नगरेको सम्बन्धमा चितवनको विभिन्न स्थानको Point of Sale (POS) अनुगमन तथा निरीक्षण गरिएको ।	
६.	मोबाईल सेवा प्रदायकहरूले ग्राहकहरूलाई सिमकार्ड वितरण गर्दा रितपूर्वक वा नियमानुसार गरे नगरेको सम्बन्धमा लमजुङ्को बेसीशहर र तनहुँको दमौली विभिन्न स्थानको Point of Sale (POS) अनुगमन तथा निरीक्षण गरिएको ।	
७.	२०७२ साल वैशाख १२ गते गएको विनाशकारी भुकम्पबाट दूरसञ्चार क्षेत्रको पूर्वाधार मा पुगेको क्षतिको विवरण सम्बन्धमा NTC, Ncell, Smart आदि सेवा प्रदायकहरूका स्थलगत अनुगमन तथा निरीक्षण गरिएको ।	
८.	२०७२ साल वैशाख १२ गते गएको विनाशकारी भुकम्पबाट दूरसञ्चार क्षेत्रको पूर्वाधार मा पनि प्रत्यक्ष असर परेको र भुकम्प प्रभावित क्षेत्रमा सेवा सुचारु भए नभएको सम्बन्धमा काठमाडौं उपत्यकाको पश्चिम तथा दक्षिणी भेग किर्तिपुर लगायत विभिन्न स्थानमा स्थलगत निरीक्षण गरी NTC र Ncell को Signal Strength Check गरिएको ।	
९.	२०७२ साल वैशाख १२ गते गएको विनाशकारी भुकम्पबाट दूरसञ्चार क्षेत्रको पूर्वाधारमा पनि प्रत्यक्ष असर परेको र सेवा सुचारु भए नभएको सम्बन्धमा पृथ्वी राजमार्ग, गोरखा, धादिङ र विदूर नगरपालिकाको विभिन्न स्थानमा स्थलगत अनुगमन तथा निरीक्षण गरिएको ।	
१०.	एनसेल प्रा.लि.को लमजुङ जिल्लाको सिन्दुरे गाविसको तुर्लुङ्कोटमा रहेको BTS Tower का कारणले चटयाङ्ग परेको भन्ने सम्बन्धमा प्राविधिक अध्ययन गर्ने सम्बन्धमा स्थलगत अनुगमन तथा निरीक्षण गरी प्रतिवेदन पेश गरिएको ।	
११.	२०७२ साल वैशाख १२ देखि जेठ १२ सम्म विनाशकारी भुकम्प पश्चात दूरसञ्चार क्षेत्रको सेवा सम्बन्धमा दैनिक रूपमा तथ्याङ्ग माग गर्दै नेपाल सरकारलाई जानकारी गराई सेवा प्रदायकहरूलाई आवश्यक निर्देशन दिएको ।	

-v_le=cf]cf04kl=-VoIP_kljlw ; ~rfng u/l c6t/fli6@ u@N]af0kf; u/\$f tkl; n adf]hdsf d2fsf]; DaGwdf vhf0{k7f0Psf]

- (१) महानगरीय प्रहरी परिसर काठमाडौं, अपराध अनुसन्धान शाखाको, मिति २०७०/०९/२१ को च.नं. ४११९ पत्र संख्या मुद्दा नं. ७२३/०७०/७१ को पत्रबाट वादी नेपाल सरकार प्रतिवादी काजी तवेरकाल समेत भएको का.जि.का.म.न.पा. महाराजगंज अवैध तरिकाले भि.ओ.आई.पी. (VoIP) प्रविधि सञ्चालन गरी राजश्वमा हानी नोक्सानी पुऱ्याएको मुद्दाको अनुसन्धानको सिलसिलामा बरामद उपकरणहरूको प्राविधिक परीक्षण गरी मिति २०७२/०३/२८ मा प्रतिवेदन सहित खुलाई पठाइएको ।
- (२) श्री पुनरावेदन अदालत पाटन, ललितपुरलाई नेपाल दूरसञ्चार कम्पनी लिमिटेडको जाहेरीले वादी नेपाल सरकार प्रतिवादी विनोद कुमार मैनाली समेत भएको दूरसञ्चार ऐन सम्बन्धी भि.ओ.आई.पी. (VoIP) कशुर मुद्दामा मिति २०७१/११/२९ मा अन्तिम प्रतिवेदन तयार गरी पठाइएको ।
- (३) श्री जिल्ला प्रहरी कार्यालय, अपराध अनुसन्धान तथा कारबाही शाखा, तानसेन, पाल्याको मिति २०७०/१२/११ च.नं. ८२० पत्र सं. ०७०/७१ मु.द.नं. ४५ को पत्रबाट वादी नेपाल सरकार प्रतिवादी अजित कुमार श्रेष्ठ, तानसेन, पाल्या समेत भएको अवैध तरीकाले भि.ओ.आई.पी. (VoIP) प्रविधि सञ्चालन गरी राजश्वमा हानी नोक्सानी पुऱ्याएको मुद्दाको अनुसन्धानको सिलसिलामा बरामद भएका उपकरणहरूको प्राविधिक परीक्षण गरी मिति २०७१/०५/०८ मा प्रतिवेदन सहित खुलाई पठाइएको ।

-u_ cguldg lg/Lf0f zfVfdf kft xj cfPsf]kq tyf ph/lsfx?sf]; DaGwdf ePsf]sfd sf/jfxlx?

- (१) श्री प्रहरी प्रधान कार्यालय, केन्द्रीय अनुसन्धान व्यूरो (अपराध अनुसन्धान तथा कारवाही शाखा) महाराजगंज, काठमाडौंको मिति २०७१/०४/११ पत्र सं.७०/७१ मुद्रा नं.०२ चलानी नं. १०५ को को पत्रबाट वादी नेपाल सरकार प्रतिवादी लाक्पा तामाङ भएको दूरसञ्चार ऐन अन्तर्गतको मुद्राको अनुसन्धानको लागि विशेषज्ञको रूपमा यस प्राधिकरणबाट सहायक निर्देशक श्री अच्युतानन्द मिश्रलाई मिति २०७१/०५/०५ मा तोकि पठाइएको ।
- (२) श्री राष्ट्रिय सतर्कता केन्द्र, सिंहदरवार, काठमाडौंको प.सं.०७१/७२, च.नं. २४३०१०१८०३, मिति २०७१/१०/१९ मा रेडियो नेपाल र दूरसञ्चार प्राधिकरणको उजुरीको विस्तृत अध्ययन गरी प्रतिवेदन पेश गर्न प्रहरी उपरीक्षक श्री धर्मानन्द भट्टज्यूको संयोजकत्वमा गठित उप समितिमा प्रतिनिधि तोकि पठाउन अनुरोध भई आएको हुँदा सहायक निर्देशक श्री अच्युतानन्द मिश्रलाई मिति २०७१/१०/२३ को निर्णय अनुसार मिति २०७१/१०/२७ को पत्रबाट तोकि पठाइएको ।
- (३) दूरसञ्चार सेवा प्रदायकहरूले सेवा तथा ग्राहकसंग सम्बन्धित विवरण के कति अवधि सम्म सुरक्षित राख्नु पर्ने हो तथ्याङ्क भण्डारसंग सम्बन्धीत छलफल भई सबै सेवा प्रदायकलाई १५ दिन भित्र बुंदागत सल्लाह सुभाव उपलब्ध गराउन मिति २०७१/०८/०९ मा पत्राचार गरी माग गरिएको ।
- (४) दूरसञ्चार सेवा प्रदायक संस्था श्री यूनाईटेड टेलिकम लिमिटेड र त्यहाँ कार्यरत कर्मचारी ट्रेड यूनियन विचको विवादले सिर्जित समस्याबाट उक्त संस्थाको सेवा अवरुद्ध भई सर्वसाधारण नागरिकहरूमा परेको समस्या सम्बन्धमा अनुगमन तथा निरीक्षण शाखाको पहलमा सेवा सुचारु गरी सम्पूर्ण नागरिकहरूको सूचनाको हक्को सुनिश्चित गरिएको ।
- (५) मिति २०७२/०१/१२ गते गएको विनाशकारी भुकम्प पछि दूरसञ्चारको अवस्था Update गर्दै नेपाल सरकार लाई जानकारी गराउदै सेवा प्रदायकहरूलाई आवश्यक निर्देशन दिएको ।
- (६) नेपाल दूरसञ्चार कम्पनी लिमिटेड र एनसेल प्रा.लि.को Interconnection विवाद सम्बन्धमा यस शाखाको पहलमा मिति २०७२/०३/३१ गते सहमति गराएको ।

-3_ cf=j=)&! ÷)&@ df kflws/Ofaf6 IjbzL dbf l; kmfl/; ; DaGwdf cguldg tyf lgl/lf0f ul/Psf] ljj/Of

क्र.सं.	व्याहोरा	सेवा प्रदायक	कैफियत
१.	श्री एन सेल प्रा.लि. को M/s Wipro Ltd., India संग Service Supply, Agreement for Network Operation Support Services को लागि Equipment Installation गरे वापतको विदेशी मुद्रा सिफारिस सम्बन्धमा ।		
२.	श्री सुबिसु केवल नेट प्रा.लि.ले M/s Bharti Airtel India संग EI Link गरे वापतको विदेशी मुद्रा सिफारिस सम्बन्धमा ।	श्री सुबिसु केवल नेट प्रा.लि.	
३.	श्री नेपाल दूरसञ्चार कम्पनी लिमिटेडले M/s Bharti International (Singapore) Pvt. Ltd., Singapore संग 13*STM1 Bandwidth खरिद गरे वापत December 2014 (January 2015 सम्मको Monthly Recuring Charge वापतको विदेशी मुद्रा सिफारिस सम्बन्धमा ।	श्री नेपाल दूरसञ्चार कम्पनी लिमिटेड	

४.	श्री कम्युनिकेशन एण्ड कम्युनिकेट नेपाल प्रा.लि.ले M/s Bharti International (Singapore) Pte.Ltd., Singapore संग 20*STM1 Bandwidth खरिद गरे वापत October 2014 - December 2014 सम्मको Monthly Recuring Charge वापतको विदेशी मुद्रा सिफारिस सम्बन्धमा ।	श्री कम्युनिकेशन एण्ड कम्युनिकेट नेपाल प्रा.लि.	
५.	श्री नेपाल स्याटलाईट टेलिकम प्रा.लि.ले M/s Asia info Technologies (China) INC संग Supply, Delivery, Installation, Migration, Supervision, Co-missing and Technical Support & Warranty Level Service वापतको विदेशी मुद्रा सिफारिस सम्बन्धमा ।	श्री नेपाल स्याटलाईट टेलिकम प्रा.लि.	
६.	श्री एनसेल प्रा.लि.ले M/s Core Security Technologies Boston संग Software License and Service को लागि Unlimited IP Perpetual License अन्तर्गत Software जडान गरे वापतको विदेशी मुद्रा सिफारिस सम्बन्धमा ।	श्री एनसेल प्रा.लि.	
७.	श्री एनसेल प्रा.लि.ले M/s Invas Technologies Pvt. Ltd., India संग Service Supply, Agreement for the Support या the Equipments and Service related to the Network Quality Monitoring System (NQMS) को लागि Equipment Installation गरे वापतको विदेशी मुद्रा सिफारिस सम्बन्धमा ।	श्री एनसेल प्रा.लि.	
८.	श्री नेपाल दुरसञ्चार कम्पनी लिमिटेडले M/s Bharti International (Singapore) Pte. Ltd., Singapore संग 24*STM1 Bandwidth खरिद गरे वापत October 2014 - January 2015 सम्मको Monthly Recuring Charge वापतको विदेशी मुद्रा सिफारिस सम्बन्धमा ।	श्री नेपाल दुरसञ्चार कम्पनी लिमिटेड	
९.	श्री मर्कन्टायल कम्युनिकेशन प्रा.लि.ले M/s PCCW Global (HK) Limited संग 1*STM1 Bandwidth खरिद गरे वापतको विदेशी मुद्रा सिफारिस सम्बन्धमा ।	श्री मर्कन्टायल कम्युनिकेशन प्रा.लि.	
१०.	श्री लुम्बिनी नेट प्रा.लि.ले M/s Interaptus Limited, Hongkong संग 20*STM1 Bandwidth खरिद गरे वापतको विदेशी मुद्रा सिफारिस सम्बन्धमा ।	श्री लुम्बिनी नेट प्रा.लि.	

२.११ कार्यशाला गोष्ठी

आ.व. २०७१/७२ मा प्राधिकरणले दूरसञ्चार सम्बन्धी निम्नानुसार गोष्ठी, सेमिनार तथा बैठकहरु संचालन गरेको छ ।

@!!=! /fli6@ ;]dgf/ uf]7l

1. Stakeholders Discussion on draft Broadband Policy -2014
2. Nepal Telecommunication Authority -Annual Day Program 2071/72
3. National Cybersecurity Workshop -2nd September 2015
4. Role of ICT Post-Disaster Effective Reconstruction and Rehabilitation- 3rd July 2015
5. Interaction Program with experts on 4G Spectrum-27th July 2015
6. International Girls in ICT Day 23 April, 2015
7. Consultation program on Draft ICT Policy 2015

@!!=! c6t/fli6@ ;]dgf/ uf]7l

- SATRC Working Group on Policy, Regulation and Services को 1st Meetingको आयोजना २५- २६ February 2015 सम्म Kathmandu मा गरिएको ।

२.१२ तालिम सम्बन्धमा

प्राधिकरणले आ.व. २०७१/७२ मा प्राधिकरणका कर्मचारीहरुको क्षमता विकासको लागि विभिन्न राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गोष्ठी, सेमिनार तथा बैठकहरुमा सहभागी गराएको छ । प्राधिकरणका पदाधिकारी लगायत विभिन्न तहका कर्मचारीहरुले भाग लिएको सम्मेलन र बैठकको विवरण अनुसूची द मा देखाईएको छ ।

२.१३ प्राधिकरणको दरवान्डी

नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरण विभिन्न विभाग तथा शाखा गरी हाल अधिकृत स्तर मा २४ जना र सहायक स्तर मा ९ जना र श्रेणी विहिन कर्मचारीहरु १२ गरी जम्मा ४५ कर्मचारी कार्यरत रहेका छन् । कार्यरत कर्मचारी हरुको विवरण अनुसूची ९ मा देखाईएको छ ।

२.१३ प्राधिकरणबाट भएका महत्वपूर्ण निर्णयहरू

१. स्वतन्त्र पूर्वाधार सेवा प्रदायक Independent Infrastructure Service Provider को अनुमतिपत्र खुला गर्ने सम्बन्धमा दूरसञ्चार पूर्वाधार निर्माण तथा सहप्रयोग सम्बन्धी आदेश, २०६९ बमोजिम गठित दूरसञ्चार पूर्वाधार प्रवर्धन समितिबाट नीतिगत सैद्धान्तिक सहमतिको लागि समितिमा सिफारिस गरिएको ।
२. Directives for Errection of Telecommunication Antenna Structure/Tower प्राधिकरणबाट तयार दूरसञ्चार पूर्वाधार निर्माण तथा सहप्रयोग सम्बन्धी आदेश, २०६९ बमोजिम गठित समितिमा स्वीकृत गरी लागू गर्नको लागि दूरसञ्चार प्राधिकरणलाई अखिलयारी प्रदान गर्ने गरी सिफारिस गरिएको ।
३. रेडियो फ्रिक्वेन्सी (बांडफांड तथा मूल्य) सम्बन्धी नीति २०६९ मा २.३ GHz Band मा इन्टरनेट सेवा प्रदायकहरुलाई बढावढ मा वितरण गर्न भन्ने भएको तर बढावढको प्रक्रिया उल्लेख नभएको एवं यस प्रकारको पहिलो एवं नीतिगत विषय भएकोले Bidding Document तयार गरी सहमतीको लागि सूचना तथा संचार मन्त्रालयमा पठाईएको ।
४. मिति २०७२/०१/१२ गते आएको विनाशकारी भुकम्पका कारण हुन गएको जनधनको क्षतिलाई राहत पुग्ने

- गरी प्रधानमन्त्री राहत कोषमा प्राधिकरणको तर्फबाट रु. पाँच करोड उपलब्ध गराउने निर्णय गरिएको ।
५. नेपाल दूरसञ्चार कम्पनी लि. र एनसेल प्रा.लि.लाई विशेष परिस्थितिमा 900MHz Band मा 2x4 फ्रिक्वेन्सी उपलब्ध गराईएकोमा सो फ्रिक्वेन्सी फिर्ता लिइएको ।
  ६. मिति २०७२/०९/१२ गते आएको विनाशकारी भूकम्पका कारण सृजित विषम परिस्थितिमा विनासकारी भूकम्पवाट पिडितहरूलाई दूरसञ्चारका सेवा सर्वसुलभ रूपमा उपलब्ध गराउने उद्देश्यले नेपाल दूरसञ्चार कम्पनी लि. र एलसेल प्रा.लि.लाई एक महिनाको लागि 900 MHz मा 4-4 MHz फ्रिक्वेन्सी निःशुल्क उपलब्ध गराईएको र सो विषय स्वीकृतिका लागि नेपाल सरकार, सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालय समक्ष अनुरोध गरिएको ।
  ७. मिति २०७२/१/१२ र २९ का दिन आएको विनासकारी भूकम्पवाट प्रभावित जिल्लाहरूमा भएका Rooftop Tower हटाउन घरघनी र छिमेकीले समेत दबाव दिइरहेको र सो सम्बन्धमा सबै सेवा प्रदायकहरु तथा ISPAN संग छलफल गरि सो सम्बन्धमा क्षतिग्रस्त घरहरूमा राखिएका टावरहरु तत्कालै भिक्ने र अन्यको हकमा जनसाधारणले विश्वास गर्ने स्वतन्त्र निकायबाट अनुगमन निरीक्षण गराई उक्त अनुगमन निरीक्षणबाट प्राप्त प्रतिवेदनको आधारमा त्यस्ता Roof Top Tower हरु Retro fitting गरी संचालन गर्ने निर्णय गरिएको ।
  ८. नेपाल दूरसञ्चार कम्पनी लिमिटेडलाई ६ गिगाहर्ज व्याण्डका २x६७ स्थानहरूको द२ वटा लिंकका स्पट फ्रिक्वेन्सीहरु माइक्रोवेभ लिंक प्रयोजनका लागि उल्लिखित स्थान तथा व्याण्डविथको अधिनमा रही प्रयोग गर्ने स्वीकृति प्रदान गर्ने र सो वापत नियमानुसार आ.व. २०७१/७२ का लागि लाग्ने फ्रिक्वेन्सी दस्तुर रु. रु. ८२,००,०००।(अक्षरुपी बयासी लाख) नेपाल सरकारको राजस्व खातामा जम्मा गर्न लगाउने निर्णय गरिएको ।
  ९. Nepal Telecommunication Authority (NTA) र Information and Communication Technologies Authority of the Republic या Turkey (ICTA) को बीच आपसी सम्बन्ध र Ideas, skills, information & experience आदान प्रदान गर्नका लागि ICTA संग MOU गरिएको ।
  १०. SIM व्यवस्थापन गर्ने सम्बन्धी निम्न बमोजिम निर्णय गरिएको ।
    १. Samsung Set मा IMEI नम्बर पनि परिवर्तन गर्न सकिन्दै भन्ने सुन्नमा आएकोले प्राधिकरण व्यवस्थापनले अध्ययन गर्ने र गराउन लगाई जानकारी गराउने निर्णय गरियो ।
    २. महिना देखि प्रयोगमा नआएका (Incoming, Outgoing, SMS लगायतका कुनै पनि कार्य नभएको SIM का सम्बन्धमा Re-registration गर्नको लागि सूचना जारी गरी Update गर्नु पर्ने । विगत ६ महिना भन्दा बढी समय देखि एक पटक पनि प्रयोगमा नआएको SIM लाई सूचना जारी गरी खरेज (System वाटै) हटाउने तर्फ कार्य गर्ने । त्यसरी system वाट हट्ने SIM मा रहेको रकम सम्बन्धित व्यक्तिले फिर्ता लिन सक्ने वा अन्य कुनै तरिकाले उपभोक्ताको हितमा खर्च गर्न सक्ने गरी व्यवस्था गर्ने भन्ने विषयमा छुट्टै प्रस्ताव पेश गर्न लगाउने ।
    ३. SIM Registration गर्दा Valid कागजात नभएका ग्राहकहरूका सम्बन्धमा सूचना जारी गरी valid कागजात सहित registar हुन र गर्न सूचना जारी गर्ने । अब उप्रान्त Digital Format मा Register हुनु पर्ने ।
  ११. Broad Band Policy प्राधिकरणबाट स्वीकृत गरी नेपाल सरकारलाई सिफारिस गरिएको ।
  १२. स्मार्ट टेलिकम प्रा.लि.लाई १५ गिगाहर्ज तथा १८ गिगाहर्ज व्याण्डमा ४४ वटा लिंकको लागि माइक्रोवेभ लिंक फ्रिक्वेन्सी प्रयोग गर्न स्वीकृति प्रदान गरिएको ।
  १३. सामुदायिक विद्यालयहरूमा ब्रोडब्याण्ड इन्टरनेट उपलब्ध गराउने सम्बन्धी विषय प्राधिकरणको आ.व. ०७१/७२ को वार्षिक कार्यक्रममा समावेश गरी कार्यान्वयन गर्ने साथै नेपाल सरकारले २०७१/७२ को नीति र कार्यक्रम एवं बजेट वक्तव्य एवं चालू पञ्चवर्षीय योजनामा उल्लेख भएका दूरसञ्चार सेवाको विकास तथा विस्तार सम्बन्धी काममा ग्रामिण दूरसञ्चार विकास कोषको रकम खर्च गर्ने गरी प्राधिकरणले परियोजना प्रस्ताव तयार

गर्ने, सो प्रस्ताव उपर सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालयको सहमति लिई प्राधिकरणले कार्यान्वयन गर्ने गरी नीतिगत स्वीकृतिका लागि सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालयमा लेखी पठाउने निर्णय गरिएको ।

१४. नेपाल दूरसञ्चार कम्पनी लिमिटेडलाई सरकारको पूर्ण स्वामित्वमा रहेको संस्थान हुँदासम्म (२०६० चैत्र मसान्त सम्म) को फ्रिक्वेन्सी शुल्क छुटका सम्बन्धमा रेडियो फ्रिक्वेन्सी नीति निर्धारण समितिमा प्रस्तुत विषय पेश गरी सो समितिबाट निर्णय गराई नेपाल सरकारबाट छुट दिने गरी कारबाही अघि बढाउन उपयुक्त हुने । ३G को १.५ महिनाको फ्रिक्वेन्सी शुल्कका सम्बन्धमा आर्थिक वर्ष समाप्त हुन ६ महिना भन्दा कम अवधि बाँकी हुँदा फ्रिक्वेन्सी दिइएको भएमा दामासाहिले दस्तूर लिने र आर्थिक वर्ष समाप्त हुन ६ महिना वा सो भन्दा बढी अवधि बाँकी हुँदा फ्रिक्वेन्सी प्रदान गरिएको भए पूरै आर्थिक वर्षको दस्तूर लाग्ने गरी नीतिमा व्यवस्था हुनुपर्ने । ग्रामीण क्षेत्रमा प्रयोग भएका उपकरणलाई गाउँ विकास समितिमा सार्वजनिक दूरसञ्चार सेवा पुऱ्याउने प्रयोजनका लागि प्रयोग भएका उपकरणहरु मानी सो वापतको दस्तूर रु.४३,६३,२७,६००/- छुट दिने तर्फ कारबाही अघि बढाउने । अन्य छुट हुन नसक्ने देखिएको बाँकी रकम तत्काल दाखिल गर्न लगाउने निर्णय गरिएको ।
१५. उपभोक्ता हित संरक्षण मञ्चलले पेश गरेको ‘नेपालमा टेलिफोन तथा इन्टरनेट सेवाको आपूर्ति, मूल्य, विज्ञापन, गुणस्तरको अवस्था र उपभोक्ता अधिकारको सवाल’ विषयक प्रतिवेदनले औल्याएका देहायका विषयलाई व्यवस्थापनले कार्यान्वयन गर्ने निर्णय गरिएको ।
- क. प्राधिकरणबाट जारी गरिएको अनुमतिपत्रको अनुसूची अनुसारको गुणस्तर कायम गर्न सेवा प्रदायकहरुलाई निर्देशन दिने र सो बमोजिम भए नभएको सम्बन्धित शाखाबाट समय समयमा अनुगमन गराउने ।
- ख. मोवाईलको सेवाको गुणस्तरमा देखिने कमीका कारण कुराकानी गर्दा बीचैमा काटिने, नबुझिने भई पटक पटक फोन गर्नुपर्दा भएको क्षतिको समेत माग भएको अवस्था हुँदा यसलाई समेत सम्बोधन गर्ने गरी महशुल कार्यान्वयन हुनु पर्ने ।
- ग. महशुल दर उपभोक्ताले सहज रूपमा बुझ्ने गरी सेवा प्रदायकलाई समय समयमा प्रकाशन गर्न निर्देशन दिनु पर्ने ।

भाग ३

kflws/0fsf]lj Qlo Joj : yf

३.१ प्राधिकरणको कोष

दूरसञ्चार ऐन २०५३ को दफा ४४ ले प्राधिकरणको कोषको व्यवस्था गरेको छ। उक्त दफा बमोजिम प्राधिकरणको कोषमा देहाय बमोजिमका रकमहरु रहने व्यवस्था गरेको छ।

- क. नेपाल सरकारबाट प्राप्त रकम
- ख. अनुमतिपत्र दस्तूर, तथा यसको नवीकरण, संसोधन, विक्री, वा हक हस्तान्तरण दस्तूर वापत प्राप्त रकम।
- ग. विदेशी सरकार वा संघ संस्थाबाट अनुदान स्वरूप प्राप्त रकम।
- घ. अन्य कुनै श्रोतबाट प्राप्त रकम।
- ङ. नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणबाट अनुमतिपत्र प्राप्त गरेका सेवा प्रदायकले अनुमतिपत्र नवीकरण दस्तूर, अनुपमतिपत्र विक्री, वा हक हस्तान्तरण दस्तूर वापत लगायत गत आ.व. मा प्राधिकरणको कोषमा अनुमतिपत्र र नवीकरण दस्तूर वापत रु. ४,१७,३१,७२,७०५.८२; व्याज वापत रु. ३५,६६,५६,८२२.१२; टाईप अफ्सभल वापत रु. ३८,०८,००५.००; टेण्डर विक्री तथा अनुमतिपत्र दर्ता शुल्क वापत रु. ४२,२००.०० र अन्य वापत रु. ९,७५,९२९.७० गरि जम्मा रु. ४,५३,४६,५५,६५४.६४ जम्मा हुन आएको छ। प्राधिकरणको लेखा परिक्षणको लागि तयार गरिएको नाफा नोक्सान सम्बन्धी विवरण अनुसूची १० मा र आ.व. २०७१/७२ सम्मको वासलात (अन्तिम लेखा परिक्षण हुन बाँकी) अनुसूची ११ मा रहेको छ।

३.२ रोयल्टी दस्तुर सम्बन्धमा

दूरसञ्चार ऐन २०५३ को दफा ३२ र ऐनको दफा २४ को उपदफा (२) बमोजिम अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिले तोकिए बमोजिमको रोयल्टी नेपाल सरकारलाई बुझाउनु पर्ने व्यवस्था गरेको छ। यसैगरी ऐनको दफा २४ को उपदफा (३) र (४) बमोजिम अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिले आफुले कबूल गरे बमोजिमको रोयल्टी नेपाल सरकार लाई बुझाउनु पर्ने व्यवस्था गरेको छ। दूरसञ्चार नियमावली २०५४ को नियम २६ मा अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिले आफुले गरेको कूल आम्दानीको ४ प्रतिशत ले हुन आउने रकम प्रत्येक वर्ष रोयल्टीको रूपमा नेपाल सरकारलाई बुझाउनु पर्ने व्यवस्था गरे बमोजिम आ.व. २०७१/०७२ मा नेपाल दूरसञ्चार कम्पनि लिमिटेड ले रु. १,४२,२३,६५,३००.०० ; एनसेल प्रा.लि. ले रु. १,९६,०५,४४,८६१; यू.टि.एल.लि.ले रु. २२,३३,४४,५५४.००; नेपाल स्याटेलाइट प्रा.लि.ले रु. ४८,५०,०००.००; स्मार्ट टेलिकम प्रा.लि. ले रु. ३,७८,७१,८८६.०० गरि जम्मा रु. ३,६४,८९,७६,६०९.७५ नेपाल सरकारलाई बुझाएको छ। त्यस्तै अन्य Value Added सेवा संचालन गर्न अनुमतिपत्र प्राप्त गरेका सेवा प्रदायकहरुबाट रु. ६,७०,०४,२८६.६४ गरी जम्मा रु. ३,७१,५५,१८,०९८.३९ नेपाल सरकारलाई रोयल्टी बुझाएका छन्। यस आ.व.मा नेपाल सरकारलाई बुझाएको रोयल्टी वापतको रकम अनुसूची १२ मा देखाईएको छ।

३.३ ग्रामिण दूरसञ्चार विकास कोष

दूरसञ्चार ऐन २०५३ को दफा ३० को उपदफा ४ मा ग्रामिण क्षेत्रमा दूरसञ्चार सेवाको विकास, विस्तार र संचालनका लागि प्राधिकरणले एक कोष खडा गर्ने छ र अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिले प्राप्त गरेको वार्षिक आयको प्राधिकरणले तोके बमोजिमको रकम प्रत्येक वर्ष सो कोषमा जम्मा गर्नु पर्ने व्यवस्था गरेको छ। सोहिं व्यवस्था अनुसार नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणको मिति २०५६/९/१६ को निर्णय नं. १५६ बाट दूरसञ्चार सेवा संचालन गर्न अनुमतिपत्र प्राप्त सेवा प्रदायकबाट वार्षिक आफ्नो कूल आयको २ प्रतिशत का दरले प्राधिकरणको कोषमा जम्मा गर्नु पर्ने छ।

प्राधिकरणले खडा गरेको उक्त कोषमा गत आ.व. सम्ममा रु. ७,९७,४८,६८,३३९.८२ जम्मा भएको थियो। यस आ.

व. मा दूरसञ्चार कम्पनी लिमिटेडले रु ७९,११,८२,६५०. एनसेल प्रा.लि.ले रु.९६,८३,०६,७६१.०० यू.टि.एल. लि. ले रु. ९५,७८,३७७.०० यस.टी.एम. प्रा.लि.ले रु. ७९,९६,८१९.००; नेपाल स्याटेलाइट प्रा.लि.ले रु. २४,२५,०००.०० स्मार्ट टेलिकम प्रा.लि. ले रु. १,८९,३५,९४३.०० र अन्य Value Added सेवा सञ्चालन गर्न अनुमतिपत्र प्राप्त गरेका सेवा प्रदायकहरूबाट रु. ३,३५,१७,७२७.०० गरी जम्मा रु. १,७५,१९,४३,२७८.०० जम्मा हुन आएको छ। उक्त कोषमा आ.व. २०७१/७२ को अन्त्यसम्म कूल रकम रु. १०,१७,८२,०८,५७९.५५ जम्मा भएको छ। यस आ.व.मा प्राप्त ग्रामिण दूरसञ्चार कोष वापतको रकम अनुसूची १३ मा देखाईएको छ।

३.८ उपकरण आयात सिफारिश सरबनधमा

प्राधिकरणले दूरसञ्चार सेवा प्रदायकहरूलाई आफ्नो सेवा सञ्चालन, विस्तार तथा सुदृढिकरणको लागि आवश्यक उपकरणहरु आयात गर्न सूचना तथा संचार मन्त्रालय मार्फत सम्बन्धित निकायमा सिफारिश गर्दै आएको छ। प्राधिकरणबाट आ.व. २०७१/७२ मा उपकरण आयातको लागि गरिएका सिफारिशको विवरण निम्नानुसार रहेको छ।

Equipment Recommendation For the Fiscal Year 2071/72			
S. No.	Name of Service Provider	Total Amount In NRs	Percentage
1.	Nepal Doorsansar Company Limited	2,22,619,712.44	5.83
2	Ncell Pvt. Ltd.	2,491,861,363.47	65.21
3	Smart Telecom Pvt. Ltd.	1,080,042,869.29	28.27
4	I4 Technologies Pvt. Ltd.	12,574,932.00	0.33
5	Constallation Pvt. Ltd.	13,899,980.00	0.36
	Total	3,820,998,857.20	100.00

३.९ विदेशी मुद्रा सिफारिश सरबनधमा

दूरसञ्चार सेवा सञ्चालनको लागि दूरसञ्चारसंग सम्बन्धित विदेशी संस्थासंग सम्झौता गर्दा सेवा प्रदायकलाई आवश्यक पर्ने विदेशी मुद्रा दूरसञ्चार ऐन, २०५३ को दफा ३५(३) बमोजिम सूचना तथा संचार मन्त्रालय मार्फत सम्बन्धित निकायमा सिफारिश गर्दै आएको छ। प्राधिकरणबाट आ.व. २०७१/७२ मा विदेशी मुद्राको भुक्तानीका लागि सटही सुविधा उपलब्ध गराउन गरिएका सिफारिशको विवरण निम्नानुसार रहेको छ।

Foreign Currency Recommendation for the Fiscal Year 2071/72			
S. No.	Name of Service Provider	Total Amount In NRs	Percentage
1	Nepal Doorsanchar Company Limited	874,745,567.02	56.03
2	United Telecom Pvt. Ltd.	2,622,872.00	0.16
3	STM Telecom Sanchar Pvt. Ltd.	4,056,000.00	0.25
4	Ncell Pvt. Ltd.	342,140,669.95	21.05
5	Nepal Satellite Telecom Pvt. Ltd.	78,511,564.60	4.83
6	Smart Telecom Pvt. Ltd.	37,533,750.00	2.31
7	Communications and Communicate Pvt. Ltd.	72,780,875.00	8.42
8	Mercantile Communication Pvt. Ltd.	37,951,764.48	2.34
9	Constallation Pvt. Ltd.	7,280,960.59	0.45
10	Lumbini Net Pvt. Ltd.	100,206,570.00	6.17
11	Subisu Cablenet Pvt. Ltd.	3,272,400.00	0.20
	Total	1,56,11,02,993.64	100.00

३.६ फ्रिक्वेन्सी दस्तूर सरबन्धमा

दूरसञ्चार ऐन २०५३ को दफा ४९ ले रेडियो फ्रिक्वेन्सी सम्बन्धि नीति निर्धारण तथा बाँडफाँड गर्नको लागि समितिको व्यवस्था गरेको छ । दूरसञ्चार नियमावली २०५४ को नियम ३१ ले दूरसञ्चार सेवा संचालन गर्न अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिले दूरसञ्चार सेवा संचालन गर्ने सम्बन्धमा फ्रिक्वेन्सी प्रयोग (बाँडफाँड तथा मूल्य) सम्बन्धि नीति, २०६९ बाट मिति २०६९/७/१९ देखि लागू हुने गरी स्वीकृत गरि तोकिएको छ । यसरी स्वीकृत नीति बमोजिम आ. व. २०७१/०७२ मा नेपाल दूरसञ्चार कम्पनी लिमिटेडले रु. ८७,९७,९६,०९३.९५, एनसेल प्रा.लि. ले रु. ६६,०३,७३,६५२.२८, यू.टि.एल.लि ले रु. ३,२१,७८,०००, यस टी.एम. प्रा.लि.ले रु. १,०५,७४,७००, नेपाल स्याटेलाइट प्रा.लि. ले रु. १६,२९,११,८०७.१२, स्मार्ट टेलिकम प्रा.लि. ले रु. २,७९,४२,६२८ गरि जम्मा रु. १,७७,३७,७६,८०१.३५ नेपाल सरकारलाई बुझाएका छन् । त्यस्तै अन्य Value Added सेवा संचालन गर्न अनुमतिपत्र प्राप्त गरेका सेवा प्रदायकहरुबाट रु. २,६१,८००.०० गरी कूल जम्मा रु. १,७७,४०,३८,६०१.३५ नेपाल सरकारलाई बुझाएका छन् । यस आ.व.मा नेपाल सरकारलाई बुझाएको फ्रिक्वेन्सी वापतको रकम अनुसूची १४ मा देखाईएको छ ।

भाग ४

dVo ; Jf kbfosx?sf]; Hfk t laj /0f

४.१ नेपाल दूरसंचार कम्पनी लिमिटेड

मिति २०६० माघ २२ विधिवत रूपमा कम्पनीको नाममा स्थापित भई नेपाल दूरसंचार कम्पनी लिमिटेडले सेलुलर मोबाईल, आधारभूत दूरसंचार सेवा र इन्टर्नेट सेवा सञ्चालनको अनुमतिपत्र प्राप्त गरी सेवा सञ्चालन गरिरहेको छ। मोबाईल सेवा अन्तर्गत Missed Call Alert, News Alert, IVR, Voice Mail, SMS based voting, pooling, banking, results, weather, horoscope जस्ता थप सुविधाहरू उपलब्ध गराउदै आएको छ।

यस कम्पनीमा सुचना तथा संचार मन्त्रालयको ६,२२,८९,९५० कित्ता शेयर; अर्थ मन्त्रालयको ७,४९,४६,००० कित्ता शेयर; उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालयको १००० कित्ता शेयर; कानून न्याय तथा संसदीय व्यवस्था मन्त्रालयको १००० कित्ता शेयर; महालेखा परीक्षकको कार्यालयको १००० कित्ता शेयर; सुचना विभागको १००० कित्ता शेयर; नागरिक लगानी कोषको ५०,००० कित्ता शेयर; पब्लिक र कर्मचारीको १,२७,१०,०५० कित्ता शेयर गरि जम्मा १५,००,०००,००० शेयर रहेको छ। यस कम्पनीले नेपाल भर GSM का २८२९ BTS Tower तथा CDMA का ६६२ वटा BTS Tower राखी सेवा सञ्चालन गरेको छ। यस कम्पनी को मुलुक भर १,१६८ वटा Microwave उपकरण सञ्चालन मा रहेका छन्।

यस कम्पनी का मोबाईल ग्राहक को संख्या १,०९,२०,७५२; CDMA ग्राहक संख्या १३,९५,५३०; PSTN ग्राहक संख्या ६,६५,६६० गरि जम्मा ग्राहक संख्या १,२९,८९,९४२ रहेको छ।

कम्पनी आ. व. २०७१/०७२ मा भ्वाइस सेवा बाट रु. २,२५,२१,६४,१३४ र अन्य बाट ३,९९,३३,८१,६२६ गरी जम्मा रु. ४९,१८,१५,६८,०९८.०० आम्दानी गरेको छ। यस आ.व. मा कम्पनीले रु. १२,४६९,७७२,२७.३८ लगानी गरेको छ।

यस आ.व. मा कम्पनीमा जम्मा ५,०९४ जना स्थायी कर्मचारी कार्यरत छन्। जस मध्ये प्राविधिक महिला १०८ पुरुष २,५८७ रहेका छ। कम्पनी मा ५११ अप्राविधिक महिला र १,८८८ अप्राविधिक पुरुष कर्मचारी कार्यरत रहेका छन्। कम्पनीले outsourcing मार्फत १७१ जना लाई थप रोजगारी प्रदान गरेको छ।

यस आ.व. मा अग्रिम कर कट्टी, भन्सार शुल्क, रोयल्टी, फ्रिक्वेन्सी शुल्क, र सम्पत्ति तथा सवारी साधन कर गरि जम्मा रु. ७१३,५९,२२,९४५.२४ तथा मूल्य अभिवृद्धि कर, स्वामित्व कर, TDS, र दूरसंचार सेवा शुल्क वापत रु. ६,३९,००,९२,२७९.९२ गरी कूल जम्मा रु. १३,५२,६०,९५,२२५.१६ नेपाल सरकारलाई राजस्व बुझाएको छ।

यस आ. व. मा कम्पनीले optical Fiber मार्फत १८.६ Gbps र १८.६ Gbps Bandwidth प्रयोग गरि सेवा सञ्चालन गरेको छ।

कम्पनीले संस्थागत सामाजिक उत्तरदायित्व अन्तर्गत रहेर मिति २०७२, वैशाख १२ मा गएको विनासकारी भूकम्पमा आफ्ना ग्राहकहरूलाई रु. १ अर्ब ४६ करोड बराबरको राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय कलमा छुट प्रदान गरेको थियो।

४.२ युनाइटेड टेलिकम लिमिटेड (युटिएल)

मिति २०५८/६/२४ मा स्थापित भई नेपाल दूरसंचार प्राधिकरण बाट WLL मा आधारित आधारभूत दूरसंचार सेवा र इन्टर्नेट सेवा सञ्चालनको अनुमतिपत्र पाएको हो। युनाइटेड टेलिकम लिमिटेड (युटिएल) को हाल सम्म १९८ वटा BTS Tower स्थापना गरेको छ। पुर्वाञ्चल विकास क्षेत्रका ७ जिल्लाहरू (ईलाम, झापा, मोरांग, सुनसरी, सप्तरी, सिराहा, उदयपुर), मध्यमाञ्चल विकास क्षेत्रका १५ जिल्ला (काभ्रेपलाञ्चोक, ललितपुर, भक्तपुर, नुवाकोट, धादिङ, मकवानपुर, धनुषा, महोत्तरी, सर्लाही, रौतहट, बारा, पर्सा, चितवन, सिन्धुली), मध्यपश्चिमाञ्चल विकास

क्षेत्रका ४ जिल्ला (सुर्खेत, दाङ, बाँके, बर्दिया), सुदूर पश्चिमाञ्चल विकास क्षेत्रका ४ जिल्ला (अछाम, डढेल्धुरा, कैलाली, कंचनपुर) हरूमा युटिएलले आफ्नो सेवा विस्तार गरेको छ। WLL मा आधारित आधारभूत दूरसञ्चार सेवा, लिमिटेड मोबिलिटी सेवा, SMS सेवा, CRBT सेवा, इन्टरनेट सेवा जस्ता सुविधाहरू यस कम्पनीले उपलब्ध गराउदै आएको छ। यस कम्पनीमा MTNL को २६.६८ प्रतिशत, TCIL को २६.६६ प्रतिशत, TCL को २६.६६ प्रतिशत, NVPL को २० प्रतिशत शेयर रहेको छ। यस कम्पनीका Fixed line- 49846, Limited Mobility -474922, 1X Data-61,983, गरी जम्मा ५,८६,७५१ ग्राहक रहेका छन्।

कम्पनीको आ.व. २०७१/७२ मा voice सेवाबाट रु. ११,८१,८३,६१६.००, डाटा सेवाबाट रु. २४,६८,३६६.००, इन्टरनेट लीज लाइनबाट रु. १,४४,७१,३२०.००, Interconnection बाट रु. ९,४९,९१,८६९.०० गरी कुल रु. २,३०९,९५,१७१.०० आम्दानी गरेको छ।

युटिएलले नेपाल सरकारलाई भन्सार शुल्क, रोयल्टी, फ्रिक्वेन्सी शुल्क, र सम्पति तथा सवारी साधन कर वापत जम्मा रु. २५,६२,९६,७२७.०० र मूल्य अभिवृद्धिकर, दूरसञ्चार सेवा शुल्क, र स्वामित्व कर वापत जम्मा रु. ५,६७,८२,३६५.८० गरी जम्मा रु. ३१,३०,७९,०९२.८० नेपाल सरकारलाई राजस्व बुझाएको छ। यस कम्पनीले ग्रामिण दूरसञ्चार कोष वापत जम्मा रु. ९५,७८,३७७.०० बुझाएको छ। यस वर्ष कम्पनीले अनुमति पत्र नवीकरण वापत रु. ५,५५,३७,२५०.०० र आधारभूत दूरसञ्चार सेवाको अनुमतिपत्रका लागि रु. २५,०२,५०,०००.०० बुझाएको छ।

यस कम्पनीमा प्राविधिक महिला २, पुरुष २३ अप्राविधिक पुरुष ३ जना कर्मचारी कार्यरत छन्। कम्पनीले Out-source मार्फत १३ जना महिला र १६ जना अप्राविधिक कर्मचारीलाई रोजगार प्रधान गरेको छ।

कम्पनीले यस आ.व. मा अन्तराष्ट्रिय व्यान्डविथ uplink १५५.५२ MBps र downlink १५५.५२ MBps प्रयोग गरी सेवा प्रदान गरिरहेको छ।

८.३ एनसेल प्राइमेट लिमिटेड

मिति २०५८/३/७ मा (तत्कालिन स्पाइस नेपाल प्रा.लि.) स्थापित भई नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरण बाट मोबाइल सेवा संचालन गर्न अनुमतिपत्र पाएको एनसेल प्रा. लि. को हाल सम्म भौगोलिक बनावट अनुसार ४७.४० प्रतिशत र जनसंख्याको आधारमा ९१.२० प्रतिशत सम्म यसको coverage रहेको छ। यस प्रा. लि. का ग्राहक संख्या १,५३,४२,०४६ रहेको छ। यस प्रा. लि. ले सेलुलर मोबाइल सेवा, इन्टरनेट सेवा र अन्तराष्ट्रिय ट्रूक टेलिफोन सेवा प्रदान गर्दै आएको छ। मोबाइल सेवा अन्तर्गत संचालन गरिएका सेवाहरू जस्तै SMS, MMS, PRBT, Afnai Dhun, Daily Pack, Music and Fun, Balance Transfer, Call Forwarding, Call Waiting, Conference Call, My5, Missed Call Notification, Notify Me जस्ता थप सुविधाहरू उपलब्ध गराउदै आएको छ।

कम्पनीको आ.व. २०७१/७२ मा voice सेवाबाट रु. ५०,३५,३२,७१,९६२.२७, डाटा सेवाबाट रु. ५,२१,६१,२२,९९१.४९ र अन्य आयबाट रु. ३१,७६,२८,३३६.०८ गरी कुल रु. ५५,५६,९३,९४,९५३.७६ आम्दानी गरेको छ भने यस आ.व. मा कुल रु. ३३,१४,४३,०५,६५१.७८ लगानी गरेको उल्लेख गरेको छ।

यस प्रा.लि. ले नेपाल सरकारलाई अग्रिम आयकर, भन्सार शुल्क, रोयल्टी, फ्रिक्वेन्सी शुल्क, सम्पति तथा सवारी साधन कर, व्यापार कर र कल्याणकारी कोष वापत जम्मा रु. १५,३४,१६,९०,८७३.९६। मूल्य अभिवृद्धिकर, दूरसञ्चार सेवा शुल्क, र स्वामित्व कर वापत जम्मा रु. ११,७६,८१,०९,३२८.६५ राजस्व बुझाएको छ। यस प्रा.लि.ले ग्रामिण दूरसञ्चार कोष वापत जम्मा रु. ९६,८३,०६,७६१.४२ बुझाएको छ।

यस प्रा.लि.मा जम्मा ५२२ स्थायी कर्मचारी कार्यरत छन् भने जस मध्ये १३३ महिला र ३८९ पुरुष कर्मचारी रहेका छन्। कम्पनीले Outsource मार्फत १३६ जना प्राविधिक र ९७६ जना अप्राविधिक कर्मचारीलाई थप रोजगार प्रधान गरेको छ।

कम्पनीको Microwave Blackhaw1 सम्बन्धित विवरण अनुसूची-११ मा उल्लेख गरिएको छ। कम्पनीले यस आ.व. मा अन्तराष्ट्रिय व्यान्डविथ ५६०० MBps प्रयोग गरी सेवा प्रदान गरेको छ। कम्पनीले नेपाल राज्य भर ४२४९.४ कि.मि. Optical Fiber विच्छाईसकेको छ।

८.८ एस.टि.एम. टेलिकम सञ्चार प्राइमेट लिमिटेड (एस.टि.एम.)

मिति २०६०/७/२७ मा स्थापित भई नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणबाट ग्रामीण दूरसञ्चार, सेवा, अन्तराष्ट्रिय ट्रंक टेलिफोन सेवा, लिमिटेड मोबिलिटि सेवा ईमेल तथा इन्टरनेट सेवाको अनुमतिपत्र प्राप्त गरी सेवा सञ्चालन गरिरहेको छ। यस प्रा.लि.ले ४० जिल्लामा सेवा विस्तार गरेको छ। यस प्रा.लि. को PCO ग्राहक संख्या १४४७, PSTN ग्राहक संख्या १३८५, लिमिटेड मोबिलिटि ग्राहक संख्या १५५, ICT ग्राहक संख्या १३ गरी जम्मा ग्राहक संख्या ३००० रहेको छ।

यस आ.व. २०७०/७१ मा कम्पनीले जम्मा रु. २८,००,०००.०० आमदानी गरेको छ। कम्पनीले यस आ.व.मा फ्रिक्वेन्सी शुल्क, र सम्पति तथा सवारी साधन कर वापत जम्मा रु. २५,६२,९६,७२७.०० बुझाएको छ। मूल्य अभिवृद्धि कर, दूरसञ्चार सेवा शुल्क, श्रोतमा कर कट्टी र स्वामित्व कर वापत जम्मा रु. २,९६,२५,१४७.०० गरि जम्मा रु. २८,५९,२१,८७४.०० नेपाल सरकारलाई राजस्व बुझाएको छ। यस कम्पनीले ग्रामीण दूरसञ्चार कोष वापत जम्मा रु. ७९,९६,८१९.०० बुझाएको छ।

यस कम्पनीमा प्राविधिक पुरुष कर्मचारी ४५ जना, अप्राविधिक महिला कर्मचारी १ जना र ३ जना पुरुष कर्मचारी कार्यरत छन्।

कम्पनीले यस आ.व. मा 4 MHz Satellite Bandwidth प्रयोग गरि सेवा सञ्चालन गरेको छ।

८.९ नेपाल स्याटेलाइट टेलिकम प्रा.लि.

मिति २०६२/२/१७ मा स्थापित भई नेपाल स्याटेलाइट टेलिकम प्रा.लि.ले मध्य पश्चिमाञ्चल विकास क्षेत्र, पश्चिमाञ्चल विकास क्षेत्र, र सुदूर पश्चिमाञ्चल विकास क्षेत्रमा सेलुलर मोबाइल, आधारभूत दूरसञ्चार सेवा र इन्टरनेट सेवा सञ्चालनको अनुमतिपत्र प्राप्त गरी सेवा सञ्चालन गरिरहेको छ। यसका अतिरिक्त उक्त प्रा.लि.ले Voice, SMS, GPRS जस्ता थप सुविधाहरू उपलब्ध गराउदै आएको छ।

यस कम्पनीमा एयरबेल सर्भिसेस लि, साईप्रसको ७५ प्रतिशत, सम्फना अर्यालको ५ प्रतिशत, मुक्तिश्री टेलिकम प्रा.लि.को १५ प्रतिशत, सेवा टेलिकम (ओरास्कम) प्रा.लि. बंगलादेशको २ प्रतिशत र पाकिस्तान मोबाइल कम्युनिकेशन लि. पाकिस्तानको ३ प्रतिशत शेयर रहेको छ। यस कम्पनीले २०४ वटा BTS Tower राखी सेवा सञ्चालन गरेको छ।

कम्पनीका Prepaid ग्राहक संख्या ३,६०,१७३; postpaid ग्राहक संख्या ३५८; Fixed Line ग्राहक संख्या २,९८४ गरी कुल ग्राहक संख्या ३,६३,४७९ रहेको छ।

यस आ.व. मा कम्पनीले रु. १३,००,००,०००.०० आमदानी गरेको छ। नेटवर्क विस्तार र सवलिकरण का लागि रु. १,८५,००,००,०००.०० लगानी गरेको छ, भने नेटवर्क सञ्चालनका लागि रु. ११,००,००,०००.०० लगानी गरेको छ।

यस आ.व. मा कम्पनीमा जम्मा २६ जना कर्मचारी कार्यरत छन्। जस मध्ये प्राविधिक महिला २, पुरुष ९ रहेका छन्। कम्पनी मा ५११ अप्राविधिक महिला कर्मचारी १ जना र अप्राविधिक पुरुष कर्मचारी १४ जना कार्यरत रहेका छन्। कम्पनीले outsourcing मार्फत २९ जना लाई रोजगारी प्रदान गरेको छ।

कम्पनीले आ.व. २०७१/७२ मा अग्रिम कर कट्टी, भन्सार शुल्क, रोयल्टी, फ्रिक्वेन्सी शुल्क, TDS, र सम्पति तथा सवारी साधन कर वापत रु. २२,८०,५०,०००.०० र मूल्य अभिवृद्धि कर, दूरसञ्चार सेवा शुल्क, स्वामित्व शुल्कको

जम्मा रु. १०,७९,४०,००० गरी कूल रु. ३३,५९,९०,००० नेपाल सरकारलाई राजस्व बुझाएको छ। ग्रामिण दूरसञ्चार विकास कोष वापत रु. २४,७०,०००.०० बुझाएको छ।

यस आ.व.मा कम्पनीले Satellite Bandwidth 5.71 (4+1.71) Uplink / 5.71 (4+1.71) Downlink Bandwidth प्रयोग गरि सेवा संचालन गरेको छ।

कम्पनीले २०७२, बैशाख १४ देखि बैशाख २५ गते सम्म On net (voice, data, SMS) निश्चल्क गरेको थियो।

८.६ स्मार्ट टेलिकम प्राइवेट लिमिटेड

स्मार्ट टेलिकम प्रा.लि. ले मिति २०६५/१/२७ गते स्थापित भई ग्रामिण दूरसञ्चार सेवा संचालन गर्न अनुमतिपत्र पाएको थियो। पछि नेपाल सरकारले राजपत्रमा सूचना बमोजिम मिति २०७०/१/२ मा नेपाल दूरसञ्चार प्रधिकरणबाट आधारभूत दूरसञ्चार सेवा संचालन गर्न अनुमतिपत्र पाएको हो। कम्पनीले २४६ BTS Tower मार्फत सेवा संचालन गरिरहेको छ, भने microwave backhaul को रूपमा 7G 95 Links / 15G -87 Links प्रयोग गरेको छ।

कम्पनीले दूरसञ्चार सेवा अन्तर्गत GSM SMS, GPRS, CRBT / MCA VAS SMS लगायतका थप सेवाहरू संचालन गरेको छ। हाल सम्म कम्पनीका प्रिपेड GSM ५,५६,४०७ र VSAT ११५ गरी जम्मा ५,५६,४०७ ग्राहक रहेका छन्।

यस कम्पनीमा Lal Sahu Holdings को ५० प्रतिशत, Lal Sahu Distribution को ३० प्रतिशत र Square Network को २० प्रतिशत शेयर रहेको छ।

कम्पनी को आ.व. २०७१/७१ मा voice र data गरी कूल रु. १,१०,९३,९०,५४८.९४ आमदानी गरेको छ। कम्पनीले आ.व. २०७१/७२ मा रु. ९,५५,७२,३७२ थप लगानी गरेको छ। कम्पनीले यस आ.व.मा नेपाल सरकारलाई भन्सार शुल्क, रोयलटी, फ्रिक्वेन्सी शुल्क, TDS र सम्पति तथा सवारी साधन कर वापत जम्मा रु. १६२३८९३३.०० र मूल्य अभिवृद्धिकर, दूरसञ्चार सेवा शुल्क, श्रोतमा कर कट्टी र स्वामित्व कर वापत जम्मा रु. ११,६१,७३,२२९.०० गरी जम्मा रु. २७,८५,६२,६२२.०० नेपाल सरकारलाई राजस्व बुझाएको छ। यस कम्पनीले ग्रामिण दूरसञ्चार कोष वापत जम्मा रु. १,८९,३५,९४३.०० बुझाएको छ।

यस कम्पनीमा प्राविधिक महिला कर्मचारी ३ जना, पुरुष कर्मचारी १८, अप्राविधिक महिला १२ पुरुष ४३ गरि जम्मा ७६ जना कर्मचारी कार्यरत छन्।

कम्पनीले यस आ.व.मा Optical Fiber Bandwidth मा Uplink / Downlink 35/35 MBps प्रयोग गरेको छ।

८.६ इन्टरनेट सेवा प्रदायक

प्राधिकरण बाट हाल सम्म इन्टरनेट सेवा संचालन गर्न जम्मा ७८ वटा अनुमतिपत्र प्रदान गरिएको छ। त्यस मध्ये जम्मा ३५ वटा अनुमतिपत्र खारेज भएका छन् भने बाँकी ४३ अनुमतिपत्र संचालनमा रहेका छन्। यस आ.व.मा मात्र इन्टरनेट सेवा संचालनको लागि ४ वटा अनुमतिपत्र प्रदान गरिएको छ। नेपाल दूरसञ्चार कम्पनी लिमिटेड, एन.सेल.प्रा.लि. र मुख्य इन्टरनेट सेवा प्रदायकहरूको तथ्यांक अनुसार इन्टरनेट ग्राहक संख्या जम्मा १,१३,९९,२६९ रहेको छ। यसको विस्तृत विवरण अनुसूची १५ मा उल्लेख गरिएको छ।

८.६ नेटवर्क सेवा प्रदायक

प्राधिकरणबाट हाल सम्म नेटवर्क सेवा संचालन गर्न जम्मा १८ वटा सेवा प्रदयकहरूले अनुमतिपत्र प्राप्त गरेका छन्। जस मध्ये ९ वटा खारेज भई बाँकी १० वटा हाल संचालन मा रहेका छन्। नेटवर्क सेवा प्रदायकहरूले जम्मा करिब 70 STM OFC Bandwidth मार्फत सेवा संचालन गरेका छन्।

८.७ जि.एम.पी.सी.एस. सेवा प्रदायक

प्राधिकरण बाट हाल सम्म जि.एम.पी.सी.एस. सेवा संचालन गर्न जम्मा ३ वटा सेवा प्रदयकहरूले अनुमतिपत्र प्राप्त गरेकोमा हाल Constalation Pvt. Ltd. र I4 Technologies Pvt. Ltd. ले सेवा संचालन गरिरहेका छन्। जि.एम.पी.सी.एस. सेवाका ग्राहक संख्या ३१७ रहेको छ। उक्त सेवाका लागी संचालकहरूले आ.व. २०७१/७२ मा रोयल्टी वापत जम्मा रु. ४,६२,७९०.०० बुझाएका छन्। ग्रामिण दूरसञ्चार कोष वापत रु. २,३१,३९५.०० बुझाएका छन्।

भाग ५

b'/' ; ~rf/ | f[ʃ]sf]lj Bdfg rgf[l / ejl sbd

देशमा भएको दूरसञ्चार सेवाको विकास र विस्तारको गतिलाई बिवेचना गर्दा सन्तोषपद नै मान्नु पर्दछ। यस अवधिमा विविध दूरसञ्चार सेवाहरूको उपलब्धता र ग्राहकलाई छनौटको अवसर प्राप्त भई आम नेपालीहरू लाभान्वित भएको देखिन्छ। तथापि विश्वका अन्य मुलुकहरूमा दूरसञ्चार क्षेत्रमा भएको विकासको तुलनामा सन्तोष मान्ने अवस्था भने रहेको छैन। समग्र दूरसञ्चार क्षेत्रको विकासको लागि आगामी वर्षहरूमा उपयुक्त नीतिहरू लागू गरी लगानीकर्तालाई प्रोत्साहन गर्न लगानीमैत्री वातावरण बनाउन आवश्यक हुन्छ। नेपालमा दूरसञ्चार क्षेत्रमा देखा परेका विद्यमान चुनौतीहरू र यसको निराकरणका लागि प्रधिकरणले देहायका विषयहरूलाई आगामी कार्यसूचीमा राखेको छ।

१. अन्तर्राष्ट्रिय संघ संस्था संग गरिएका प्रतिबन्धाहरू सम्बन्धमा

नेपालको समग्र दूरसञ्चार एवं सूचना तथा संचार क्षेत्रमा विकास भएको प्रविधिको विकास तथा त्यसबाट प्राप्त हुने सेवा सुविधाहरू र यस क्षेत्रमा क्षेत्रीय तथा अन्तर्राष्ट्रिय स्तरमा तय गरिएका लक्ष्यहरू प्राप्त गर्दै यस क्षेत्रलाई समग्र विकासको एउटा महत्वपूर्ण माध्यमका रूपमा विकास गर्नु आवश्यक भएको छ। सन् २०१४ मा विश्व दूरसञ्चार संघको महासम्मेलन (ITU Plenipotentiary Conference, 2014) ले स्वीकृत गरेको चार वर्षे रणनीतिक कार्ययोजना, सन् २०१४ मा नै भएको विश्व दूरसञ्चार विकास सम्मेलन (World Telecommunications Development Conference) ले स्वीकृत गरेको Dubai Action Plan तथा विश्व सूचना समाज सम्मेलन (World Summit On Information Society) ले सन् २०१५ पछिका लागि तयार गरेको मार्गचित्र, Asia Pacific Telecommunity को रणनीतिक दस्तावेज आदिमा तय गरिएका कार्यक्रमहरूका साथै तोकिएका लक्ष्यहरू प्राप्तिमा हाम्रो ध्यान जानु जरूरी छ।

नेपाल सरकारले चैत्र २०७१ मा राष्ट्रिय ब्रोडब्याण्ड नीति स्वीकृत गरि लागू गरी सकेको अवस्थालाई मुर्त रूपमा कार्यन्वयनमा ल्याउन Broadband Master Plan तयार गरी ग्रामिण क्षेत्रमा सूचना तथा संचार प्रविधिको सेवाको विकास विस्तार गर्नु परेको छ।

२. प्रविधि संगी ऐन कानून संयोधन हुनु पर्ने

दूरसञ्चार को क्षेत्रमा आएको प्रविधिको विकासलाई सम्बोधन गर्न सूचना प्रविधि र दूरसञ्चार को समिश्रण (Convergence) भैसकेको छ। एकीकृत रूपमा नियमन र छिटो छारितो व्यवस्थापन, पारदर्शिता र विधिको शासन अभिवृद्धि गर्ने नीति तथा कानूनको तर्जुमा गर्नुपर्ने हुन्छ। विश्वमा भैरहेको प्राविधिक, प्रशासनिक तथा व्यवस्थापकीय क्षेत्रको Convergence प्रणाली एवं अवधारणालाई कार्यन्वयनमा ल्याउनु आजको आवश्यकता रहेको छ। यसको लागी दूरसञ्चार ऐन, २०५३ र दूरसञ्चार नियमावली २०५४ लगायतका ऐन कानूनमा Convergence प्रणाली लागू गर्नु पर्ने टड्कारो रूपमा देखिएको छ।

३. भवाइस ऐवा संचालनका लागि प्रदान गरिएका अनुमतिपत्रमा एकरूपता

विभिन्न समयमा विभिन्न शर्तहरू सहित voice सेवा उपलब्ध गराउन सेवा प्रदायकहरूलाई अनुमतिपत्र प्रदान गरिएकोमा सम्पूर्ण सेवा प्रदायकहरूलाई समान शर्तहरू उल्लेख गरी अनुमतिपत्र जारी गर्न र सोही बमोजिम सबै सेवा प्रदायकहरू विच Equal Level Playing Field को वातावरण तयार गरी दूरसञ्चार क्षेत्रलाई अभ प्रतिस्पर्धात्मक बनाई ग्राहकहरूलाई उचित र भरपर्दो सेवा उपलब्ध गराउने तर्फ पहल गर्नु आवश्यक देखिन्छ। आधारभूत टेलिफोन सेवाको रूपमा खुल्ला गरिएको अनुमतिपत्र अन्तरगत सबै सेवा प्रदायकलाई समान शर्त भएको अनुमतिपत्र जारी गर्ने र उपलब्ध National नेपाल थूरसञ्चार प्राधिकरण

Resource हरूको समेत समान प्रयोग हुन सक्ने गरी हालसम्म आधारभूत टेलिफोन सेवाको अनुमतिपत्र नलिएका सेवा प्रदायकहरूलाई समेत उक्त Regime भित्र ल्याउन आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ ।

८. अनुमतिपत्र जारी प्रक्रिया सरबन्धाना

एनले अनुमतिपत्र जारी गर्ने दुई वटा विधि तोकेको छ । दफा २३(१) बमोजिम प्रतिस्पर्धात्मक रूपमा अनुमतिपत्र दस्तूर, नवीकरण दस्तूर र रोयल्टीको आधारमा सबैभन्दा बढी रकम कबुल गर्नेलाई अनुमतिपत्र जारी गर्ने र दफा २३(२) बमोजिम कुनै नयाँ सेवा नेपाल सरकारले खुल्ला गर्ने र सो को अनुमतिपत्र जारी गर्ने । हालको एनसेल र युटीएललाई प्रतिस्पर्धात्मक रूपमा र नेपाल टेलिकम प्रतिस्पर्धात्मक शर्त पालन गर्ने गरी दफा २३(१) बमोजिम अनुमतिपत्र जारी भएको हो । दफा २३(२) को व्यवस्था हेदा एकभन्दा बढी अनुमतिपत्र जारी हुन सक्ने किसिमका सेवाको लागि सो को प्रयोग हुन सक्ने देखिन्छ । सो बमोजिम एसटीडी, आइएसडी, इन्टरनेट, नेटवर्क सर्भिस प्रोभाइडर जस्ता अनुमतिपत्र सो बमोजिम जारी गरिए जुन स्वाभाविक थियो । तर पछि ग्रामीण दूरसञ्चार सेवा प्रदायकलाई अनुमतिपत्र जारी गर्दा अन्य आधारमा प्रतिस्पर्धा त गराइयो तर अनुमतिपत्र दफा २३(२) बमोजिम जारी गरियो । हाल ६ वटा सेवा प्रदायकले मोबाइल सेवा प्रदान गरे पनि तिनीहरूका अनुमतिपत्रको अवधि, अनुमतिपत्र दस्तूर, अनुमतिपत्र नवीकरण दस्तूर, रोयल्टी, प्राप्त गरेको फ्रिक्वेन्सी लगायतका प्रायः सबै शर्तहरू अत्यन्त भिन्न रहेका छन् ।

अन्य मुलुकहरूले पनि शुरूमा यसैगरी अनुमतिपत्रमा प्रतिस्पर्धा गराएको भए पनि पछि फ्रिक्वेन्सी बहुमुल्य प्राकृतिक स्रोत भएको महशुस गरेपछि फ्रिक्वेन्सी बढाबढाट वितरण गर्ने र सो फ्रिक्वेन्सीमा प्रविधि तटस्थ नीति अपनाई संभव सेवाहरू सञ्चालन गर्ने पाउने गरी अनुमतिपत्र जारी गर्ने अभ्यास शुरू भैसकेको छ । तर नेपालमा अनुमतिसँग फ्रिक्वेन्सीलाई आबद्ध गरिएको एवं अनुमतिपत्रका सम्बन्धमा प्रतिस्पर्धा भैसकेकोले पुनः फ्रिक्वेन्सीका बारेमा प्रतिस्पर्धा गराउन नसकिने भएकोले सो बमोजिम फ्रिक्वेन्सीको हकमा प्रविधि तटस्थ नीति अपनाई प्रतिस्पर्धा गराउन सकिएको छैन ।

विगतमा सार्वजनिक लेखा समितिबाट प्रतिस्पर्धात्मक रूपमा फ्रिक्वेन्सी वितरण गर्ने गरी निर्देशन दिएका आधारमा फ्रिक्वेन्सी नीतिमा समेत 4G फ्रिक्वेन्सी बढाबढको माध्यमबाट वितरण गरिने व्यवस्था रहेको छ । तर माथि उल्लेख भए बमोजिम अनुमतिपत्र दस्तूर, नवीकरण दस्तूर र रोयल्टी तथा फ्रिक्वेन्सी दुवैमा बढाबढ गर्ने विधि तय गरी यसलाई व्यवस्थित गराउनु पर्ने भएको छ ।

९. अनुमतिपत्र तथा अनुमतिपत्र नवीकरण दस्तूर

अनुमतिपत्र तथा नवीकरण एकै किसिमका सेवा प्रदायकहरूकाबीच पनि फरक फरक रहेको छ । विद्यमान कानुनी व्यवस्था बमोजिम ऐनको दफा २३(१) बमोजिम जारी गरिने अनुमतिपत्रको अनुमतिपत्र दस्तूर प्रतिस्पर्धात्मक रूपमा तय हुन्छ । तर २३(२) बमोजिम जारी गरिने अनुमतिपत्रको हकमा सेवा खुल्ला गर्दा कै अवस्थामा तोकिन्छ । हाल अनुमतिपत्र दस्तूरको सञ्चालन प्रशासनमा त्यति धेरै समस्या देखिएको छैन तर अनुमतिपत्र नवीकरण दस्तूरको हकमा गंभीर द्विविधा तथा अस्पष्टताहरू रहेका छन् ।

ऐनको दफा २५ बमोजिम अनुमतिपत्र नवीकरण गर्न दफा २३(१) बमोजिम जारी भएको अनुमतिपत्रको हकमा आफूले कबुल गरे बमोजिमको र दफा २३(२) बमोजिम जारी भएको अनुमतिपत्रको हकमा तोकिए बमोजिमको नवीकरण दस्तूर सहित निवेदन दिनु पर्दछ । एकपटकमा पाँच वर्षको निमित्त मात्र नवीकरण हुन सक्छ । अनुमतिपत्र जारी गर्दा शुरूको अवधि कुनै अनुमतिपत्रको हकमा १० वर्ष र कुनै अनुमतिपत्रको हकमा ५ वर्ष तोकिएको छ । त्यस्तै दूरसञ्चार नियमावली, २०५४ को नियम १२ मा अनुमतिपत्रको अवधि समाप्त हुनुभन्दा तीन महिना अगावै नवीकरण दस्तूर सहित नवीकरणको लागि प्राधिकरण समक्ष निवेदन दिनुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । उपर्युक्त बमोजिम कुनै पनि अनुमतिपत्र नवीकरणको लागि प्रत्येक पटक निवेदन दिँदा नवीकरण दस्तूर बुझाउनु पर्ने देखिन्छ । ऐनको दफा २३(२) बमोजिम जारी भएका अनुमतिपत्रको हकमा त्यस्तो सेवा खुल्ला गरिएको सूचनामा नै नवीकरण दस्तूर

तोकिएको हुन्छ र त्यसरी तोकदा सामान्यतया अनुमतिपत्रको ९० प्रतिशत तोक्ने गरिएको पाइन्छ । तर प्रतिस्पर्धाबाट तय भएको मोबाइल सेवाको नवीकरण दस्तूरको हकमा उक्त रकम ज्यादै ठूलो भएको कारणले के सो बमोजिमको रकम प्रत्येक पटक नवीकरण गर्दा बुझाउनु पर्ने हो त ? सो बमोजिम के सेवा प्रदायकले तीन पटक नवीकरण गर्दा ६० अरब नवीकरण दस्तूर बुझाउनु पर्ने हो ? भन्ने द्विविधाहरू देखिएका छन् । यसबाहेक उक्त प्रतिस्पर्धा कूल अनुमतिपत्र अवधि अर्थात २५ वर्षको लागि भएकोले पटक पटक सो रकम बुझाउनु पर्ने होइन भन्ने पनि तर्क गर्न सकिने देखिएको छ । यिनै द्विविधाहरूले गर्दा सार्वजनिक लेखा समितिले अन्य मुलुकहरूको प्रचलन समेत हेरी निर्क्षयोल गर्न निर्देशन दिएको छ ।

मोबाइल सेवाको अनुमतिपत्र दोस्रो पटकको नवीकरण गर्दा सो नवीकरण बुझाउनु पर्ने नपर्ने बारेमा यकीन हुन नसक्दा नेपाल टेलिकमको अनुमतिपत्र नवीकरण यस विषयमा पछि तय भए बमोजिम हुने गरी सशर्त गरिएको छ । नेपाल टेलिकम सरकारी स्वामित्वको कम्पनी भएकोले त्यसरी सशर्त गर्न सकिएको हो । यही अवस्था निजी कम्पनीको हकमा भएमा निर्णय ज्यादै जटील हुने निश्चित छ । जसको लागि नेपाल सरकारले एक समिति समेत गठन गरेको छ । यस विषयमा समितिले अध्ययन गरिरहेको हुँदा अध्ययन प्रतिवेदन पश्चात उपरोक्त जटिलताको निराकरण गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

६. फ्रिक्वेन्सी व्यवस्थापन तथा फ्रिक्वेन्सी शुल्क निर्धारण

नेपालमा रेडियो फ्रिक्वेन्सी व्यवस्थापन तथा शुल्क निर्धारणका सम्बन्धमा रेडियो ऐन, २०१४ तथा दूरसञ्चार ऐन, २०५३ मा व्यवस्था गरिएको छ । ऐनको दफा ४९ ले रेडियो फ्रिक्वेन्सी नीति निर्धारण तथा बाँडफाँड गर्न, सो को मूल्य तय गर्न तथा यस सम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय समन्वय सम्बन्धी नीति निर्धारण गर्न रेडियो फ्रिक्वेन्सी नीति निर्धारण समितिको व्यवस्था गरेको छ । ऐनको दफा १३(ब) बमोजिम फ्रिक्वेन्सी नीति निर्धारण समितिले निर्धारित गरेको नीति अनुरूप फ्रिक्वेन्सी सम्बन्धी काम प्राधिकरणले गर्दछ । यसै बमोजिम प्राधिकरणले दूरसञ्चार सेवा प्रदायकहरूलाई फ्रिक्वेन्सी उपलब्ध गराउदै आएको छ ।

दूरसञ्चार सेवामा कुन सेवाले कुन फ्रिक्वेन्सी के आधारमा कति पाउने भन्ने कुनै स्पष्ट मापदण्ड बिना माग र उपलब्धताको आधारमा वितरण गर्ने गरिएको थियो । त्यसैले एकै प्रकारको सेवा प्रदान गर्ने भिन्न भिन्न सेवा प्रदायकलाई फरक फरक फ्रिक्वेन्सी वितरण हुन पुरयो । पहिलो पटक दूरसञ्चार सेवाको रेडियो फ्रिक्वेन्सी (बाँडफाँड तथा मूल्य) नीति, २०६९ मा अनुमतिपत्र अनुसार कुन फ्रिक्वेन्सी कति उपलब्ध गराउने भन्ने कुरा उल्लेख भयो । तर सो नीतिको पनि पूर्ण कार्यान्वयन हुन सकेको छैन ।

मूल्य निर्धारण पनि अहिलेसम्म एकमुष्ट वा प्रति MHz का आधारमा तय हुँदै आएको छ । दूरसञ्चार सेवाको रेडियो फ्रिक्वेन्सी (बाँडफाँड तथा मूल्य) नीति, २०६९ ले फ्रिक्वेन्सी दस्तूरलाई पहिलो पटक बढाबढ गर्ने र केही फ्रिक्वेन्सीलाई आम्दानीसँग आबद्ध गरेको छ । अहिले प्रायः सबै मुलुकहरूमा 3G र 4G का फ्रिक्वेन्सीहरू बढाबढको माध्यमबाट बिक्री गर्ने गरिएको छ । हाल लागू रहेको नीतिले पनि सो व्यवस्था गरेको छ । तर अहिलेसम्म बढाबढको व्यवस्था कार्यान्वयन हुन सकेको छैन । अब फ्रिक्वेन्सी व्यवस्थापनलाई व्यवस्थित तरिकाबाट कार्य अगाडी बढाउन देहाय बमोजिम गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

देखिएको समस्या

- अहिलेसम्म फ्रिक्वेन्सी बाँडफाँडमा सबै सेवा प्रदायकलाई समान व्यवहार (level playing field) हुने गरी कार्य अगाडी बढाउनु पर्ने ।
- सेवा अनुसारको फ्रिक्वेन्सी बाँडफाँड सम्बन्धी फ्रिक्वेन्सी नीतिमा भएको व्यवस्था कार्यान्वयन गर्न आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ ।
- 3G र 4G को फ्रिक्वेन्सीको बढाबढको माध्यमबाट वितरण गरिनेछ ।
- 2300 MHz को फ्रिक्वेन्सी बढाबढ गर्ने भनेर तीन वर्ष अघि नीतिमा उल्लेख भए तत्काल कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- 2600, 3300 MHz का फ्रिक्वेन्सी प्रयोग सम्बन्धी नीति तय भएको छैन 700 MHz को फ्रिक्वेन्सी ज्यादै

महत्वको भएकोले प्रायः सबै मुलुकले यसको प्रयोगका बारेमा स्पष्ट नीति बनाइसकेका छन् तर नेपालमा यस सम्बन्धमा अझै नीतिगत व्यवस्था सहित कार्यान्वयनमा ल्याउन पहल गरिनेछ ।

६. प्रतिस्पर्धा नियमन

एकाधिकार तथा अस्वस्थ प्रतिस्पर्धा दुवै कुनै पनि वस्तु वा सेवाको वितरणका लागि अवाञ्छित अवस्था हुन् । नेपालमा दूरसञ्चार क्षेत्रमा बडो विडम्बनापूर्ण रूपमा दुवै अवस्था विद्यमान रहेका छन् । दुईवटा ठूला मोबाइल सेवा प्रदायकहरू मध्ये एउटा सरकारी कम्पनी भएकोले त्यसको खरिद तथा निर्णय प्रक्रियाका कारण सही अर्थमा प्रतिस्पर्धी हुन नसकेको हुँदा अर्को निजी सेवा प्रदायकको एक किसिमको एकाधिकार वा dominant position देखिन्छ । अन्य स-साना सेवा प्रदायक पनि कुनै न कुनै रूपमा देशव्यापी मोबाइल सेवा प्रदायक बन्ने प्रयत्नमा छन् । यी सबै ६ वटै सेवा प्रदायकले देशव्यापी सेवा सञ्चालन गर्दा अस्वस्थ प्रतिस्पर्धा हुने स्पष्ट छ । अहिले दुईवटा सेवा प्रदायकबाटै करिब ९५ प्रतिशत service penetration भएको अवस्थामा अन्य ४ वटा कम्पनी पनि बाँचका लागि अस्वस्थ प्रतिस्पर्धा गर्नु अनिवार्य हुन्छ । त्यसबाहेक 4G मा अर्को नयाँ सेवा प्रदायक समेत थप गर्ने हो भने भनै अस्वस्थ प्रतिस्पर्धाको अवस्था सृजना हुन्छ । नेपालको जनसंख्या, जनताको क्रयशक्ति र बजारको अन्य अवस्थाको दृष्टिले कतिवटा दूरसञ्चार सेवा प्रदायक आवश्यक छन् भन्ने बारेमा अहिलेसम्म अध्ययन भएकै छैन । मोबाइल सेवामा विभिन्न नाममा दिइएका तर हाल एकै प्रकारको सेवा प्रदान गरिरहेका ६ वटा सेवा प्रदायक छन् । यो संख्या स्वस्थ प्रतिस्पर्धाका दृष्टिले उपयुक्त हो होइन, 4G मा नयाँ सेवा प्रदायक आवश्यक छ वा भइरहेकै सेवा प्रदायकमध्ये प्रतिस्पर्धा गराउनु उपयुक्त हुन्छ भन्ने बारेमा नीतिगत स्पष्टता गर्नुपर्ने छ । साथै प्रतिस्पर्धा कायम गर्न र दिगो रूपमा अगाडी बढाउन निम्न कार्यहरू गर्नुपर्ने छ ।

- तत्काल merger and acquisition नीति ल्याई एक आपसमा गाभिन सक्ने अवस्था तयार गर्ने ।
- सेवा प्रदायकहरूलाई प्रोत्साहन गर्न गाभिने कम्पनीको फिक्वेन्सी पनि गाभिन सक्ने बनाउने ।
- मोबाइल सेवा वा आधारभूत टेलिफोन सेवाको अनुमतिपत्र लिएका सेवा प्रदायकले २० अर्ब नवीकरण दस्तूर कबुल गरेकोले गाभिएको अवस्थामा त्यसलाई के गर्ने भन्ने समस्या हुने भएकोले हाललाई यी ठूला कम्पनीसँग अरू साना कम्पनी गाभिन सक्ने नीति ल्याउने ।
- ऐनमा संशोधन गरेर यस सम्बन्धी व्यवस्था गर्ने वा तत्कालका लागि नीतिगत व्यवस्थाद्वारा यसलाई कार्यान्वयन गर्ने ।
- दूरसञ्चार पूर्वाधारमा अनावश्यक दोहोरो लगानी भैरहेकोले पूर्वाधारको सहप्रयोग सम्बन्धी व्यवस्थालाई कार्यान्वयन गर्ने ।

७. ग्रामिण दूरसञ्चार विकास कोष परिचालन

सेवा प्रदायकहरूले आफूले गरेको वार्षिक आमदानीको २ प्रतिशतले हुने रकम ग्रामीण दूरसञ्चार विकास कोषमा जम्मा गर्दै आइरहेकोमा सो रकम ग्रामीण क्षेत्रमा दूरसञ्चारका विविध सेवा भरपर्दो र उचित दरमा उपलब्ध गराउनका साथै Digital Divide लाई कम गर्न प्रभावकारी रूपमा कोषको उपयोग हुने गरी नीति तयार गरी प्रतिस्पर्धात्मक रूपमा कोषको परिचालन गरिनेछ ।

८. प्राधिकरणको सेवाको सांगठनिक पुनर्संरचना तथा जनशक्ति विकास

समग्र दूरसञ्चार क्षेत्रको नियामक निकायको रूपमा स्थापना भएको प्राधिकरणलाई सक्षम बनाउन सकेमा मात्र समग्र दूरसञ्चार क्षेत्रको विकास हुने भएकोले प्राधिकरण भित्र दक्ष जनशक्ति निर्माणमा विशेष जोड दिइनेछ । प्रविधिको विकासको बारेमा सबै भन्दा पहिले प्राधिकरण सचेत हुनुपर्ने भएकोले प्राधिकरणलाई यस सम्बन्धमा सक्षम बनाउन प्राधिकरणमा विद्यमान जनशक्तिलाई आवश्यक आन्तरिक एवं बाह्य तालिम प्रदान गर्न विशेष कार्यक्रम ल्याईनेछ ।

१०. ब्रोडब्याण्ड नीतिको कार्यान्वयन

प्राधिकरणबाट ब्रोड ब्याण्ड नीति बनाउन विगत वर्ष देखि प्रयासरत रहेकोमा यस वर्ष परामर्श दाता नियुक्त गरी तयार गरिएको ब्रोड ब्याण्ड नीतिको मस्यौदामा सम्बन्धित सरोकारवालाहरू बिच छलफल गराई प्राप्त राय सुभाव सहित मस्यौदा ब्रोड ब्याण्ड नीतिलाई नेपाल सरकारबाट स्वीकृत गर्न सिफारिस गरि उपरोक्त नीति नेपाल सरकार बाट स्वीकृत भई लागू भैसकेको छ । Broadband को पहुँच बढाई गाउँ गाउँमा समेत Broadband उपलब्ध गराई राष्ट्रको समग्र विकासमा योगदान पुर्याउनका लागि ब्रोडब्याण्ड नीतिको उद्देश्य अनुरूप कार्य गरिने छ ।

११. सूचना तथा सञ्चार प्रविधि नीति कार्यान्वयन

दूरसञ्चार क्षेत्रमा भएको प्रविधिको विकासले गर्दा सूचना र सञ्चार क्षेत्रलाई छुट्टा छुट्टै नियमन गर्न अत्यन्त गाहो हुने अवस्था रहेको थियो । नेपालमा हालसम्म पनि इन्टरनेट Content सम्बन्धी नियमन गर्ने कुनै व्यवस्था नभएको अवस्था छ । साथै दूरसञ्चार क्षेत्र बाहेकका अन्य क्षेत्रहरू (जस्तै: शिक्षा, स्वास्थ्य, स्थानिय विकास, बैड तथा वित्तिय संस्था आदि) ले पनि दूरसञ्चारको पूर्वाधार प्रयोग गरी विभिन्न किसिमका सेवाहरू प्रदान गरिरहेको वर्तमान अवस्थामा नयाँ दूरसञ्चार नीति तर्जुमा गर्दा माथि उल्लिखित विषयहरूलाई समेत सम्बोधन हुने गरी नयाँ नीति तर्जुमा गरिएको छ । उक्त नीतिलाई कार्यान्वयन हुने गरी ऐन, नियमलाई पनि सोही अनुरूप संशोधन गरी ICT को विकासलाई प्रवर्धन गरिनेछ ।

१२. Tariff and Interconnection सञ्चालन

दूरसञ्चार क्षेत्रमा भएको प्रतिस्पर्धालाई बढावा दिनका साथै नयाँ प्रविधि र सेवालाई समावेश गर्न विद्यमान Tariff and Interconnection Guidelines लाई अन्तराधिकृत दूरसञ्चार सेवाको अन्तरआवध्ता शुल्क समेत लाई नियमनको दायरा भित्र ल्याउन आवश्यक देखिएकोले हाल कार्यान्वयनमा रहेको Interconnection निर्देशिकालाई समय सापेक्ष परिमार्जन गरिने छ ।

१३. दूरसञ्चार सेवाबाट हुने Health Hazard सञ्चालन

तार रहित दूरसञ्चार सेवा सञ्चालनको क्रममा प्रयोगमा आएका Tower जडान र Wireless उपकरणबाट हुन सक्ने radiation बाट पर्न सक्ने असरका सम्बन्धमा सर्वसाधारणहरूलाई सु-सुचित गर्न र व्यवस्थित शहरको अवधारणलाई सहयोग पुर्याउन Tower जडान सम्बन्धी निर्देशिका तयार पार्नु पर्ने देखिन्छ । उक्त निर्देशिकाले Tower जडानबाट आम मानिसमा पर्न सक्ने असरका सम्बन्धमा विस्तृत जानकारी प्रदान गर्नेछ । जसले Tower सम्बन्धी कार्य गर्न सेवा प्रदायकहरूलाई समेत मार्गदर्शनको रूपमा कार्य गर्नेछ । यस सम्बन्धमा प्राधिकरणबाट भईरहेको अध्ययनलाई पूर्णता दिइनेछ ।

१४. IMEI Implementation सञ्चालन

नेपालको बजारमा गुणस्तरिय मोबाईल सेटहरू मात्र उपलब्ध गराउने उद्देश्यले IMEI को व्यवस्था लागू गर्नु पर्ने देखिन्छ । IMEI को व्यवस्था लागू भएमा कुनै ग्राहकको मोबाईल सेट हराएको अवस्थामा अन्य व्यक्तिले उक्त मोबाईल सेट प्रयोग गर्न नसकिने हुन्छ । यसको लागि मोबाईल सेट बिक्रेताले ग्राहकलाई बिल उपलब्ध गराउँदा बिलमा मोबाईल सेटको IMEI अनिवार्य रूपमा उल्लेख गर्नु पर्ने व्यवस्था लागू गर्नु पर्ने हुन्छ र यसको लागि प्राधिकरणले जन चेतना फैलाउने कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

१५. अनुगमन तथा निरिक्षण सञ्चालन

अनुगमन तथा निरिक्षण सम्बन्धी कार्य नियमनको एक अभिन्न अंग भएकोले सो लाई थप प्रभावकारी बनाई कार्यान्वयन गर्नुपर्ने देखिन्छ । यसको लागि यथेष्ट जनशक्तिको व्यवस्था गरी नियमित रूपमा अनुगमन गरिनेछ ।

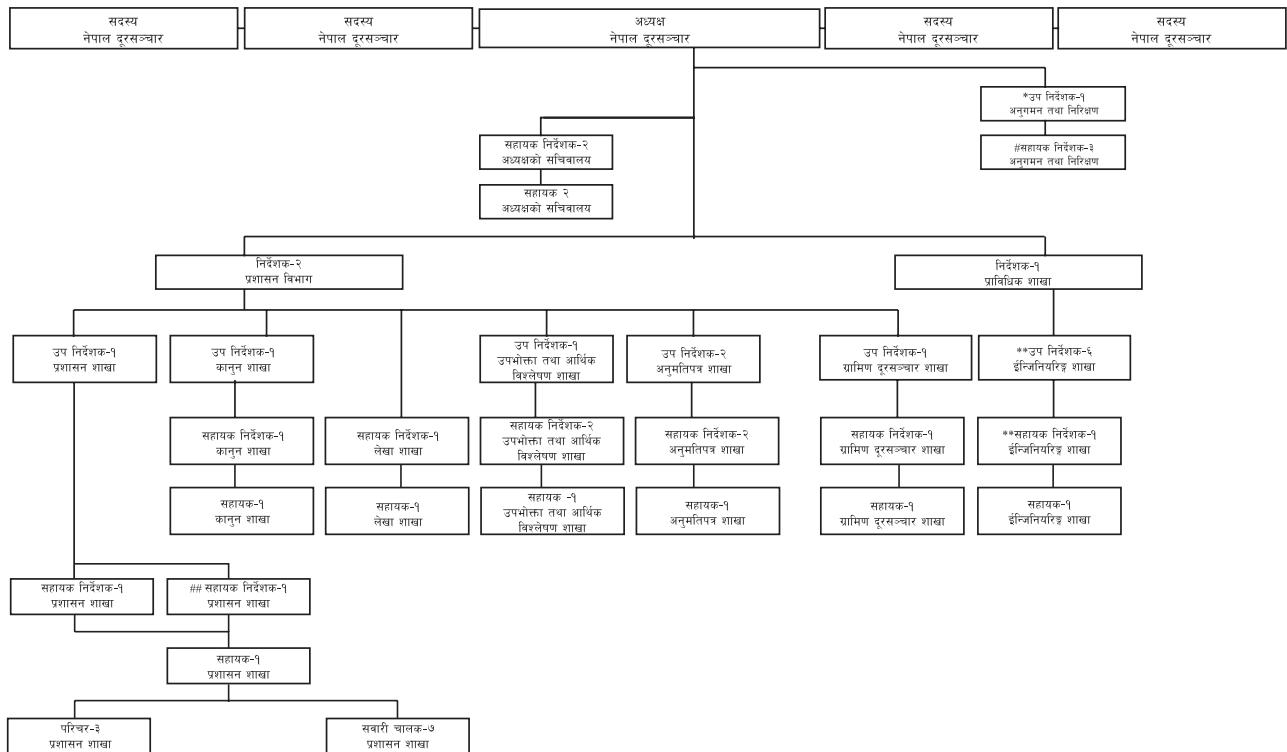
१६. Infrastructure Sharing सर्वांगीना

दूरसंचार क्षेत्रमा हुन सक्ने दोहोरो लगानीलाई कम गर्न सेवा प्रदायकहरूले विकास विस्तार गर्नेगरेका पूर्वाधारको साभा प्रयोग गर्न सबै सेवा प्रदायकलाई अनिवार्य व्यवस्था गरिनेछ। यसबाट दूरसंचार क्षेत्रमा हुने दोहोरो लगानी कम हुनुका साथै शहरलाई व्यवस्थित र सुन्दर गर्न समेत मद्दत पुग्नेछ।

अनुशूली-१

नेपाल दूरसंचार प्राधिकरणको स्वीकृत संगठन तालिका

Related with Decision No. 1986-2067-3-31

*उप निर्देशक कुनैपनि शाखावाट पनि राख्न सकिन्दै।

#सहायक निर्देशक उपभोक्ता तथा आधिक विश्लेषण, ईन्जिनियरिङ, कानून र लेखा शाखाहरूबाट पनि राख्न सकिन्दै।

**इन्जिनियरिङ शाखा, उपनिर्देशक र सहायक निर्देशकहरू (1) Numbering and Standards (2) QoS and Interconnection, (3) Spectrum Management, (4) ICT Development, (5) International Relations & (6) Research & Development

###विनियम बमोजिम स्वतः दरबन्दी श्रजना भएको पद।

अनुचूकी-२

आ.व. २०७१/७२ सम्म अनुमतिपत्र प्रदान सम्बन्धी विवरणहरू

License issued as of Ashad , 2072	Name of the Services	Number of the licensee
1.	Basic Telecommunications Service	3
2.	Basic Telephone Service	1
3.	GSM Cellular Mobile Service	2
4.	Network Service Provider	10
5.	VSAT Users	27
6.	Internet (With E-mail) Service	43
7.	GMPCS Service	2
8.	Rural Telecom Service	1
9.	Limited Mobility Service	83
10.	International Trunk Telephone Service	3
11.	VSAT Users (Rural Area)	10
12.	Internet (With Email) Service in Rural Area	5
13.	Pre-Paid Calling Card Service	1
	Total	191

अनुचूकी-३

आ.व. २०७१/७२ मा मात्र प्रदान गरिएका अनुमतिपत्र सम्बन्धी विवरणहरू

S.N	Particular	Date of Issue	Expiry Date	Validity
1.15.9	Rural Internet E-mail Everest Link Pvt.Ltd., Namche-1, Solukhumbu			
	Internet/Email	10/13/2071	10/12/2076	5 Years
1.4.76	Regmi Media Inc. Pvt.Ltd.	6/23/2071	6/22/2076	5 Years
1.4.77	Telnet Internet Pvt.Ltd., Hemja-06, Kaski	11/1/2071	10/30/2076	5 Years
1.4.78	Hawk Net Pvt. Ltd., Birgunj Submetropolitan-4, Parsa	2/11/2072	2/10/2077	5 Years
	Network Service Provider			
12.18	OTEL Communication Pvt.Ltd. Jawalakhel-4, Lalitpur	6/13/2071	6/12/2076	5 Years
	Rural VSAT User			
1.13.17	Mercantile Communications Pvt. Ltd. Durbar Marg, Kathmandu	4/7/2071	4/6/2076	5 Years

अनुमति-४

प्राधिकरणबाट आ.व. २०७९ /७२ मा खारेज गरिएका अनुमतिपत्रहरूको विवरण

S.N	VSAT User	Date of Issue	Cancelled Date
1.	Nabil Bank Ltd., Birtamod, Jhapa Terminal	4/5/2066	4/5/2071
2.	Nabil Bank Ltd., Dhangadi Terminal, Kailali	4/5/2066	4/5/2071
3.	Nabil Bank Ltd., Mahendranagar Terminal, Kan-chapur	4/5/2066	4/5/2071
4.	Nabil Bank Ltd., Chitwan Terminal	4/5/2066	4/5/2071
5.	Nabil Bank Ltd Baglung Terminal	4/5/2066	4/5/2071
6.	Nabil Bank Ltd., Morang Terminal	4/5/2066	4/5/2071
7.	Nabil Bank Ltd., Dang Ghorahi Terminal	4/5/2066	4/5/2071
8.	Nabil Bank Ltd., Dang Tulsipur Terminal	4/5/2066	4/5/2071
9.	Nabil Bank Ltd., Nepalgunj Terminal, Bake	4/5/2066	4/5/2071
10.	Nabil Bank Ltd., Rupandehi Terminal	4/5/2066	4/5/2071
11.	Nabil Bank Ltd., Jhapa Damak Terminal	4/5/2066	4/5/2071
12.	Nepal SBI Bank Ltd., Surkhet Terminal	4/5/2066	4/5/2071
13.	Nepal SBI Bank Ltd., Dang Terminal	4/5/2066	4/5/2071
14.	Nepal SBI Bank Ltd., Ilam Terminal	4/5/2066	4/5/2071
15.	Nepal SBI Bank Ltd., Gulmi Terminal	4/5/2066	4/5/2071
16.	Himalayan Bank Ltd., Saurahachowk,Chitwan	3/7/2069	6/14/2071
17.	Himalayan Bank Ltd., Itahari, Sunsari	3/7/2069	6/14/2071
18.	Himalayan Bank Ltd., Nepalgunj, Banke	3/7/2069	6/14/2071
19.	Bank of Kathmandu Limited, Dadeldhura		7/20/2071
20.	Bank of Kathmandu Limited, Tikapur		7/20/2071
21.	Bank of Kathmandu Limited, Guleria, Bardiya		7/20/2071
22.	Nepal SBI Bank Ltd., Mahendranagar Terminal		10/20/2071
	Rural Internet E-mail		
1.	C.I.S.Net Sanchar Pvt. Ltd., Phidim, Panchthar.	3/16/2067	3/16/2072
2.	Tashi Communication Center, Simikot, Humla	7/10/2066	7/10/2071
3.	Bank of Kathmandu Limited, Jumla		7/20/2071
	Internet/Email		
1.	Iplus Pvt. Ltd, RaviBhawan, Kathmandu, Nepal (8th Floor Mathuri Sadan)	5/17/2066	5/17/2071
2.	Net Plus Technology Pvt. Ltd., Jawalakhel, Lalitpur		8/5/2071
3.	Health Net Nepal, Jaya Bageswori, Kathmandu.	3/29/2062	3/29/2072

अनुसूची-४

आ.व. २०७१/७२ मा प्राधिकरणबाट स्वीकृत गरिएको महशुल दरको विवरणहरू

१. Nepal Doorsanchar Company Limited

Service		Tariff (Rs.)
From	To	
PSTN	PSTN	1 / 2 min.
	GSM Post paid/Prepaid	1 /Min.
	CDMA Post paid/Prepaid	1 /Min.
GSM Postpaid	PSTN	1 /Min.
	GSM Post paid/Prepaid	
	CDMA Post paid/Prepaid	
GSM Prepaid	PSTN	1.50/min
	GSM Post paid/Prepaid	
	CDMA Post paid/Prepaid	
CDMA Postpaid	PSTN	1.00/min.
	GSM Post paid/Prepaid	
	CDMA Post paid/Prepaid	
CDMA Prepaid	PSTN	1.00/min.
	GSM Post paid/Prepaid	
	CDMA Post paid/Prepaid	

२. United Telecom Limited (UTL)

Service		Tariff (Rs.)/Min ute
From UTL	To	
UTL	United Telecom Limited	0.99
	NDCL	1.50
	PSTN	
	GSM Post paid/Prepaid	
	CDMA Post paid/Prepaid	
	Ncell	
	postpaid/ Prepaid	
	SMART Telecom p.Ltd	
	Nepal Satellite Telecom P.Ltd.	
	STM Telecom Sanchar p.Ltd.	

4. Nepal Satellite Telecom Pvt. Ltd.

Service		Tariff (Rs.)/Minute
From NSTPL	To	
NSTPL	Nepal Satellite Telecom P.Ltd.	1.99
	NDCL PSTN	
	GSM Post paid/Prepaid	
	CDMA Post paid/prepaid	
	Ncell, postpaid/Prepaid	
	UTL	
	SMART Telecom p.Ltd	
	STM Telecom Sanchar p.Ltd.	

5. STM Telecom Pvt. Ltd.

Service		Tariff (Rs.)/Minute
From STM	To	
STM	STM	1.00
	NDCL PSTN	
	GSM Post paid/Prepaid	
	CDMA Post paid/Prepaid	
	Ncell postpaid/Prepaid	
	UTL	
	SMART Telecom p.Ltd	
	Nepal Satellite Telecom P.Ltd.	

6. STM Telecom Pvt. Ltd.

Service		Tariff (Rs.)/Minute
From SMART	To	
SMART	SMART	1.88
	NDCL PSTN	
	GSM Post paid/Prepaid	
	CDMA Post paid/Prepaid	
	Ncell postpaid/Prepaid	
	UTL	
	NSTPL	
	STM	

अनुसूची-६

प्राधिकरणबाट आ.व. २०७९/७२ मा प्रदान गरिएका Short Codes/USSD हरूको विवरण

O; k ws/0faf6 cf=j=@)&!÷&@ df kþfg ul/Ps]USSD/Short Code x?sf]jj /0fM					
S. No.	VAS service Provider/ Client	Short Code/ USSD	Purposes	Applicable Operators	Remarks
1	नेपाल सरकार सशस्त्र प्रहरी बल	1114	सरुवा बढुवा लगायलका अन्य सुचनामा सहज र पहुँच पुऱ्याउन	NDCL	
2	नेपाल सरकार गृह मन्त्रालय, शासकीय सुधार तथा ई-गभर्नेन्स	1133	एमलगायतका अन्य पि.आर. सुचनामा सहज र पहुँच पाउँयाउन	NDCL	
3	Cloud Connect	33333	SMS Alert to Mobile subscribers like result, News, Jokes and Health tips etc.	NDCL	
4	M/s F1 Soft International Pvt. Ltd.	34114	Fund Transfer from A/C, Balance enquiry, Exchange rate, statement, interbank fund transfer etc. for SBI Bank	UTL	
5	M/s F1 Soft International Pvt. Ltd.	33456	Fund Transfer from A/C, Balance enquiry, Exchange rate, statement, interbank fund transfer etc. for Global IME Bank Ltd.	UTL	
6	M/s F1 Soft International Pvt. Ltd.	35565	Qyery on MSI Nepal (Merie Stopes International) Sunaula Parivar Nepal Program	UTL	
7	M/s F1 Soft International Pvt. Ltd.	32121	E-Sewa for F1 Soft International Pvt. Ltd.	UTL	
8	M/s Janaki Technology Pvt. Ltd.	38090	Voting and Result	UTL	
9	M/s Janaki Technology Pvt. Ltd.	33210	Media Related Services	UTL	
10	M/s Janaki Technology Pvt. Ltd.	31010	Result, Information Sharing etc.	UTL	
11	M/s Software Solution Infra Pvt. Ltd.	33342	Service will send subscribers alerts for category they selected like news, Jokes, Sports, Life styles etc.	UTL	
12	M/s Software Solution Infra Pvt. Ltd.	32665	Service will be allow basic mobile phone users to get FB access from Basic Phones	UTL	
13	M/s Software Solution Infra Pvt. Ltd.	30303	Service will be allow basic mobile phone users to get twitter access from Basic Phones	UTL	
14	M/s Subisu Cable Net Pvt. Ltd.	36963	Balance enquiry, Bill payment, offer etc	UTL	

15	M/s Janaki Technology Pvt. Ltd.	39393	Miss SLC, Man Hunt, Chitwan of the year etc.	UTL	
16	M/s Janaki Technology Pvt. Ltd.	33133	Info, Horoscope Digidard	UTL	
17	F1Soft International/Birat Laxmi Bikash Pvt. Ltd.	36263	SMS Banking Like Balance Enquiry, Last Five Transaction, Transaction Alert, Fund Transfer, Notification, Loan Alert, Birthday Alert, Advertising and Marketing Promotional Services	NCELL	
18	F1Soft International/Bishwo Bikash Bank Ltd.	35152		NCELL	
19	F1Soft International/Excel Development Bank Ltd.	34344		NCELL	
20	F1Soft International/Garima Bikash Bank Ltd.	35354		NCELL	
21	F1Soft International/IME Cooperative Bank Ltd.	33040		NCELL	
22	F1Soft International/Infrastructure Development Bank Ltd.	34748		NCELL	
23	F1Soft International/Mahakali Development Bank Ltd.	34849		NCELL	
24	F1Soft International/NIDC Development Bank Ltd.	36365		NCELL	
25	F1Soft International/Pathivara Bikas Bank Ltd.	34466		NCELL	
26	F1Soft International/Siddartha Development Bank Ltd.	33132		NCELL	
27	F1Soft International/Supreme Development Bank Ltd.	35767		NCELL	
28	F1Soft International/Triveni Bikas Bank Ltd.	32030		NCELL	
29	F1Soft International/Reliable Development Bank Ltd.	36699		NCELL	
30	F1Soft International/Marie Stopes International (MSI) Nepal, Sunaulo Parivar Nepal Program	35565	SMS VAS Services Like Query Based for Different Health Related Tips, Information, Products Rate (Contra Septic, Abortions, Food etc) for remote and urban users and customers, Health price comparing and information, advertising and promotional services.	NCELL	

31	F1Soft International/ Surya Nepal Pvt= Ltd=	35454	SMS VAS Services Like Query Based for Different Surya Nepal Products rates like (Cigarettes, Garments, Match Boxes etc.), for users and customers, price comparing and information, advertising and promotional services.	NCELL	
32	Janaki Technology	38090	SMS VAS Services like Voting Events, News and Media	NCELL	
33	Janaki Technology	31010	SMS VAS Services like Quotation Services like love, life, health info	NCELL	
34	Janaki Technology	33210	SMS VAS Services like College Result and FM Radio	NCELL	
35	Subisu Cable Net Pvt. Ltd.	36963	Balance Enquiry, offers information	NCELL	
36	Janaki Technology	39393	Services like voting services like Miss SLC, Man hunt Chitwan of the year	NCELL	
37	नेपाल सरकार अर्थ मन्त्रालय	1118	राजशब्द चुवाहट तथा सम्पति शुद्धिकरण सम्बन्धी उजुरी, सूचना तथा जानकारी लिन	NDCL	टोल फ्रि
38	सर्वोच्च अदालत	30303	दर्ता हुने रित तथा मुद्दाका पक्षहरूलाई आफ्नो मुद्दाको जानकारी SMS मार्फत गराउन	NDCL	टोल फ्रि
39	Iris Communications Pvt. Ltd., Gairidhara	*202#	To send USSD command from the E-TOPUP retailers under this dealer.	NDCL	U S S D Service
40	Iris Communications Pvt. Ltd., Gairidhara	*303#	Information Service like jokes, chat, news, astrology, quotes, cricket, result etc. in USSD bearer channel	NDCL	U S S D Service
41	Iris Communications Pvt. Ltd., Gairidhara	33300	Information Service like jokes, chat, news, astrology, quotes, cricket, result etc.	NDCL	S M S Service
42	Digitainment Pvt. Ltd.	35010	Breaking News, Full Story along with polling, SMS Voting	NDCL	News Information
43	पर्यटक प्रहरी इकाइ	1144	पर्यटकहरूलाई केही समस्या पर्दा पर्यटक प्रहरीलाई सम्पर्क गरी सूचना वा जानकारी दिने	NDCL, NCELL, UTL, NSTPL, Smart, STM Telecom Sanchar	कल गर्नेलाई शुल्क नलाग्ने गरी आगमन कलको मात्रै सुविधा हुने
44	Iris Communications Pvt. Ltd., Gairidhara	33303	Information Service	NDCL	

45	महानगरीय प्रहरी परिसर जावलाखेल ललितपुर	1103	ललितपुर जिल्लामा सवारी आवरणमन लाई व्यवस्थित गर्न र सेवाग्राहीलाई तत्काल सेवा उपलब्ध गराउने	NDCL, NCELL, UTL, NSTPL, Smart, STM Telecom Sanchar	
46	Software Solution Infra Private Limited	30123	Access the Twiter from the phone through SMS	UTL	
47	Sagarmatha Television	33444	All kind of television programme	UTL, NCELL	
48	Genexx Pvt. Ltd., Kupandole, Lalitpur	*201#	USSD Service as Existing Service *123# in Nepali	NDCL	
49	Genexx Pvt. Ltd., Kupandole, Lalitpur	*203#	USSD Service as USSD Classified service	NDCL	
50	Paypoint Nepal Pvt. Ltd.	38181	SMS Service for Balance Query, Payment, Transfer in Remote area where Internet access/recharge card easily not available	NDCL	
51	Miracle Infocom Pvt. Ltd. (Sagarmatha Television)	33444	SMS base all kind of television programs like Regular News and other various programs	NDCL	
52	International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies (IFRC)	35112	प्राकृतिक विपत्ति पूर्व, प्राकृतिक विपत्तीको समयमा तथा विपत्ति पश्चात मोबाइल सेवाका ग्राहकहरूलाई SMS मार्फत निःशुल्क आकस्मिक सन्देश/सूचना प्रवाह गर्ने पा योजनाको लागि	NDCL	
53	नेपाल सरकार विज्ञान प्रविधि तथा वातावरण मन्त्रालय, जल तथा मौसम विज्ञान विभाग	1155	सम्पूर्ण सर्वसाधारण आम नागरिकहरूलाई नियमित, अध्यावधिक एवं विश्वसनीय मौसमी सूचनाहरू लगायत प्राकृतिक विपद सम्बन्धी सूचनाहरू समेत समप्रेषण गरी सूचनाहरूमा आम नागरिक लगायत सबैको सहज पहुँच पन्थाउन		टोल फ्री
54		1600	SLC Result	NCELL	
55		1601	HSEB Result		

56		33773	SMS Banking Like Balance Enquiry, Last five transaction, Transaction alert, Fund transfer, Notification, Loan Alert, Birthday Alert, Advertising and Marketing promotional services	NCELL	
57	F1Soft International	32060	SMS Banking Like Balance Enquiry, Last five transaction, Transaction alert, Fund transfer, Notification, Loan Alert, Birthday Alert, Advertising and Marketing promotional services		
58		33333 &30333	SMS alert to mobile subscriber services like Polling, Voting, Contest, Result of School, News Jokes, Advertising and Marketing promotional services		

अनुसूची-६

प्राधिकरणबाट हाल सम्म गुणस्तर निर्धारण गरिएका उपकरणहरूको विवरण

; fpg @)&! b]v ciff9 @)&@ ; Dddf kfws/0faf6 Type Approval kbfq ul/Psf] pks/0fx? ; Dj Gwl jj/0f

क्र. सं.	उपकरणको प्रकार	Type Approval प्रदान गरिएको उपकरणहरू सम्बन्धी विवरण	
		Provisional	Periodic Permanent
१	GSM Mobile Handset	556	103
२	Short Range Device	150	51
३	CDMA Device	3	0
४	GSM Device	20	3
५	CDMA Mobile Handset	3	0
६	CDMA Fixed Set	0	1
७	Tablet	28	11
८	Satellite Mobile Handset	5	0
९	Satellite Terminal	1	0
१०	WiMax	0	0
हार्डफ़िल्ड		766	169

अनुसूची-६

प्राधिकरणका कर्मचारीहरूको तालिम सम्बन्धी विवरण

Cf=j=@)&! ÷&@ df kfws/0fsf sdff/lx?sf]tflnd ; DaGwl laj /0f

qmf ; #	sdff/lssf gfd	Ij ifo	bz /sfoqmd : yn	ldlt
१	अम्बर स्थापित	E- Band India Summit	नयाँ दिल्ली, भारत	२०१५/६/१८ देखि २०१५/६/२०
		MBB Forum China	संघाई, चिन	२०१४/११/१७ देखि २०१४/११/२३
२	आनन्द राज खनाल	ITU-D Study Group 2 Rapporteurs Group Meetings	जेनेभा, स्विजरल्याण्ड	२०१५/०४/२६ देखि २०१५/०५/०८
		Comprehensive Security Response to Terrorism Training	हवाई, संयुक्त राज्य अमेरिका	२०१५/०२/०९ देखि २०१५/०३/१६
		Plenipotentiary Conference 2014	बुसान, दक्षिण कोरिया	२०१४/१०/१९ देखि २०१४/१०/२४
		First Meeting of the ITU-D Study Group Meetings	जेनेभा, स्विजरल्याण्ड	२०१४/०९/१४ देखि २०१४/०९/२८
		Regulatory Experience Sharing Visit to TRC Cambodia in their invitation	नोम पेन, क्याम्बोडिया	२०१४/०८/३० देखि २०१४/०९/०५
		SATRC Meeting	पारो, भुटान	२०१४/०८/०४ देखि २०१४/०८/०८
३	अच्युतानन्द मिश्र	ITU-D Study Group	जेनेभा, स्विजरल्याण्ड	२०१५/०४/१२ देखि २०१५/०४/२६
		International Satellite Symposium	बैंकक, थाइल्याण्ड	२०१४/०९/१७ देखि २०१४/०९/२०
४	अर्जुन घिमिरे	VISA Arrangement	नयाँ दिल्ली, भारत	२०१५/०२/१८ देखि २०१५/०२/२०
		Telecommunication/ICT Indicators Symposium	जर्जिया	२०१४/११/२२ देखि २०१४/११/२८
		Strategic Costing and Business Planning for Quadplay	बैंकक, थाइल्याण्ड	२०१४/०८/१२ देखि २०१४/०८/२३
५	विजय कुमार राय	ITU-NBTC Workshop	बैंकक, थाइल्याण्ड	२०१४/११/२४ देखि २०१४/११/२९
		ADF-11 Forum and Ministerial Meeting i	दरूसलाम, बुनेई	२०१४/०९/०६ देखि २०१४/०९/१२

६	विनोद चन्द्र श्रेष्ठ	Peer Exchange Program and Learning Visit	मुम्बई, भारत	२०१५/०९/१८ देखि २०१५/०९/२४
७	दिपेश आचार्य	ITU PP 14 Meeting	बुसान, दक्षिण कोरिया	२०१४/१०/२७ देखि २०१४/११/०३
८	हिरण्य प्रसाद वस्ताकोटी	ITU Training- Leveraging ICTs for smart sustainable Cities	नयाँ दिल्ली, भारत	२०१५/०३/२३ देखि २०१५/०३/२७
		APT ITU Conference and Inter-operability and 24th Standardization Program Forum	बैंकक, थाइल्याण्ड	२०१४/०८/२४ देखि २०१४/०८/३०
९	कैलाश प्रसाद न्यौपाने	Enabling Frameworks for ICT Development- The Singapore Experience	सिंगापुर	२०१४/०८/२३ देखि २०१४/०८/३०
१०	कुमार प्रसाद शर्मा	APT Management Meeting and General Assembly	यांगुन, बर्मा	२०१४/११/२३ देखि २०१४/११/३०
११.	मिन प्रसाद अर्याल	Participate in ASTAP and WTSA16-1	बैंकक, थाइल्याण्ड	२०१५/०३/०१ देखि २०१५/०३/०८
		4th Meeting o the APT Conference Preparatory Group for WRC-15	बैंकक, थाइल्याण्ड	२०१५/०२/०८ देखि २०१५/०२/१५
१२.	प्रतिमा घिमिरे	ITU Training- Leveraging ICTs for smart sustainable Cities	नयाँ दिल्ली, भारत	२०१५/०३/२३ देखि २०१५/०३/२७
१३.	पुरुषोत्तम खनाल	ITU-D Study Group	जेनेभा, स्विजरल्याण्ड	२०१५/०४/१२ देखि २०१५/०४/२६
		USO Forum	बैंकक, थाइल्याण्ड	२०१५/०३/२४ देखि २०१५/०३/३१
१४.	रचिता आचार्य	ITU Training- Leveraging ICTs for smart sustainable Cities	नयाँ दिल्ली, भारत	२०१५/०३/२३ देखि २०१५/०३/२७
१५.	रेवती राम पन्थ	Comprehensive understanding of Smart Sustainable Cities, underlying politics and the role	बैंकक, थाइल्याण्ड	२०१४/०९/२८ देखि २०१४/१०/०३
१६.	रोजा किरण वासुकला	India E- Band Summit	नयाँ दिल्ली, भारत	२०१५/०६/१८ देखि २०१५/०६/२०
		4th meeting of the APT Conference Preparatory Group for WRC-15	बैंकक, थाइल्याण्ड	२०१५/०२/०८ देखि २०१५/०२/१५
		Implementation of Radio Monitoring Systems according to ITU Recommendations	मियुनिक, जर्मनी	२०१४/११/०२ देखि २०१४/११/०९

१७.	सन्तोष पौडेल	ASTP forum for Standardization	बैंकक, थाइल्याण्ड	२०१५/०३/०१ देखि २०१५/०३/०८
		Strategic Costing and Business Planning for Quardplay	बैंकक, थाइल्याण्ड	२०१४/०८/१२ देखि २०१४/०८/२३
१८.	सोनु के.सी.	Leveraging ICTs for smart Sustainable Cities	बैंकक, थाइल्याण्ड	२०१४/०९/२८ देखि २०१४/१०/०२
१९.	सुनिता पाण्डे	Leveraging ICTs for smart Sustainable Cities	बैंकक, थाइल्याण्ड	२०१४/०९/२८ देखि २०१४/१०/०२
२०.	सूर्य प्रसाद लामिछाने	ITU Training- Leveraging ICTs for smart sustainable Cities	नया दिल्ली, भारत	२०१५/०३/२३ देखि २०१५/०३/२७

अनुसूची-१

प्राधिकरणका विभाग, शाखा र त्यसमा कार्यरत कर्मचारीहरूको विवरण

!= kzf; g laefu (प्रशासन शाखा, लेखा शाखा, कानून शाखा र ग्रामीण दूरसञ्चार शाखा)

कर्मचारीको नामः श्री पुरुषोत्तम खनाल पदः निर्देशक

क. प्रशासन शाखा

I; = g≠	Sdf/f/lSf]gfd	kb
१	श्री अर्जुन घिमिरे	उप निर्देशक
२	श्री सुरेश बस्नेत	सहायक निर्देशक
३	श्री सुर्य प्रसाद लामिछाने	सहायक निर्देशक
४	श्री राजेन्द्र थापा	सहायक
; lrj fno		
५	श्री रेवती राम पन्थ	सहायक निर्देशक
६	श्री सुनिल खतिवडा	सहायक

ख. लेखा शाखा

I; = g≠	Sdf/f/lSf]gfd	kb
१	श्री सन्दिप अधिकारी	सहायक निर्देशक
२	श्री विजय कुमार राय यादव	सहायक

ग. ग्रामीण दूरसञ्चार र शाखा

I; = g≠	Sdf/f/lSf]gfd	kb
१	श्री प्रतिमा घिमिरे	सहायक निर्देशक

घ. कानून शाखा

I; = g#	Sdf/f/[sf]gfd	kb
१	श्री सुन्दर प्याकुरेल	सहायक निर्देशक
२	श्री रचित आचार्य	सहायक

@= kzf; g zfvf (अनुमतिपत्र शाखा, उपभोक्ता तथा आर्थिक विश्लेषण शाखा)

कर्मचारीको नाम: श्री कुमार प्रसाद शर्मा पद: निर्देशक

क. अनुमतिपत्र शाखा

I; = g#	Sdf/f/[sf]gfd	kb
१	श्री सन्तोष पौडेल	उप निर्देशक
२	श्री भलक बहादुर थापा	सहायक निर्देशक
३	श्री शिव प्रसाद पराजुली	सहायक

ख. उपभोक्ता तथा आर्थिक विश्लेषण शाखा

I; = g#	Sdf/f/[sf]gfd	kb
१	श्री दिपेश आचार्य	उप निर्देशक
२	श्री अञ्जना देवकोटा	सहायक निर्देशक
३	श्री सोनु के.सी.	सहायक

#= kfj lws laefu

कर्मचारीको नाम: श्री आनन्द राज खनाल पद: निर्देशक

क. इंजिनियरिङ शाखा (ICT and International Relation)

I; = g#	Sdf/f/[sf]gfd	kb
१	श्री अम्बर स्थापित	उप निर्देशक
२	श्री हिरण्य प्रसाद बस्ताकोटी	सहायक निर्देशक

ख. इंजिनियरिङ शाखा (Frequency and QoS)

I; = g#	Sdf/f/[sf]gfd	kb
१	श्री विजय कुमार राय	उप निर्देशक
२	श्री रोजा किरण वासुकला	सहायक निर्देशक

ग. इंजिनियरिङ शाखा (Information & Communication Technology)

I; = g#	Sdf/f/[sf]gfd	kb
१	श्री विजय कुमार राय	उप निर्देशक
२	श्री हिरण्य प्रसाद बस्ताकोटी	सहायक निर्देशक

घ. इंजिनियरिङ शाखा (Research and Development)

I; = g#	Sdf/f/[sf]gfd	kb
१	श्री मिन प्रसाद अर्याल	उप निर्देशक
२	श्री अच्युतानन्द मिश्र	सहायक निर्देशक

ડ. ઈન્જિનિયરિંગ શાખા (Numbering and Standardization)

I; = g#	Sdf/f/[sf]gfd	kb
૧	શ્રી મિન પ્રસાદ અર્યાલ	ઉપ નિર્દેશક
૨	શ્રી વિનોદ ચન્દ્ર શ્રેષ્ઠ	સહાયક નિર્દેશક

ચ. ઈન્જિનિયરિંગ શાખા

I; = g#	Sdf/f/[sf]gfd	kb
૧	શ્રી સુરેન્દ્ર લાલ હાડા	ઉપ નિર્દેશક
૨	શ્રી ઉદય રાજ રેમી	ઉપ નિર્દેશક
૩	શ્રી પ્રીદીપ પૌડ્યાલ	સહાયક નિર્દેશક

છ. અનુગમન શાખા

I; = g#	Sdf/f/[sf]gfd	kb
૧	શ્રી અર્જુન ઘિમિરે	ઉપ નિર્દેશક
૨	શ્રી હિરણ્ય પ્રસાદ બસ્તાકોટી	સહાયક નિર્દેશક
૩	શ્રી સૂર્ય પ્રસાદ લામિછાને	સહાયક નિર્દેશક
૪	શ્રી અચ્યુતાનન્દ મિશ્ર	સહાયક નિર્દેશક
૫	શ્રી બુદ્ધિ બહાદુર દુરા	સહાયક

શ્રી સુનિતા પાણે ઈન્જિનિયરિંગ શાખા અન્તર્ગત સહાયકમા કાર્યરતા।

કાર્યાલય સહયોગી:

I; = g#	Sdf/f/[sf]gfd	kb
૧	શ્રી એકરાજ તિવારી	બરિષ્ઠ સવારી ચાલક
૨	શ્રી વિષ્ણુહરિ ફુયાલ	બરિષ્ઠ સવારી ચાલક
૩	શ્રી અર્જુન કાર્કી	બરિષ્ઠ સવારી ચાલક
૪	શ્રી વિજય લામા	સવારી ચાલક
૫	શ્રી રમેશ મહર્જન	સવારી ચાલક
૬	શ્રી યમ બહાદુર મહરા	સવારી ચાલક
૭	શ્રી રમેશ રાવત	સવારી ચાલક
૮	શ્રી રાધેશ્યામ મલ્લ	બરિષ્ઠ પરિચર
૯	શ્રી નવરાજ પુરી	બરિષ્ઠ પરિચર
૧૦	શ્રી હાકા બહાદુર પ્રધાન	બરિષ્ઠ પરિચર
૧૧	શ્રી ઉમાનાથ પૌડેલ	પત્રવાહક

अनुसूची-१०

लेखापरिक्षणको लागि तयार गरिएको नाफा नोक्सान विवरण (अपरिष्कृत)

आ.व. २०७१/७२ को नाफा नोक्सान खाता

cfo	/sd -?_=
; ~rfng cfo	
१. व्यापार आय	
२. अनुमतिपत्र दस्तुर आय	४,१७,३१,७२,७०५।८२
३. दूरसञ्चार क्षेत्र सुधार आयोजना वापत	.....
कुल सञ्चालन आय	४,१७,३१,७२,७०५।८२
u ; ~rfng cfo	
१. अन्य आय	३६,२०,९१,६८,८९। ००
२. विविध आय	...
कुल गैह सञ्चालन आय	३६,२०,९१,६८,८९। ००
; Dklt laqm j fkt gfkif -gf\$; fg_	
स्थीर सम्पति विक्री वापत नाफा (नोक्सान)	(२६७८२९।६८)
कुल सम्पति विक्री वापत नाफा (नोक्सान)	(२६७८२९।६८)
कुल आय	४,५३,५५,३२,२२।४१
Joo	/sd -?_=
kTolf Aoo	
१. प्रत्यक्ष व्यय	६२,४३,३७।३५
२. दूरसञ्चार क्षेत्र सुधार आयोजना वापत	.....
कुल प्रत्यक्ष व्यय	६२,४३,३७।३५
lat/Of vr	
१. वितरण खर्च	.....
कुल वितरण खर्च	.....
kzf; lgs vr{	
१. प्रशासनिक खर्च	११,८५,६९,०४।८२।७
२. प्राधिकरणको बैठक खर्च	१३,२९,६६।३।४१
३. पदपूर्ति समितिको खर्च	.....
४. उपसमिति खर्च	१४।८७।६।०।५।७
कुल प्रशासनिक खर्च	१२,१३,८६,३९।०।६०
Aofh	
१. व्याज खर्च	.....
कुल व्याज	.....
ह्लास कद्दी खर्च	
१. ह्लास कद्दी	३५,७८,३५।६।३५
कुल ह्लास कद्दी	३५,७८,३५।६।३५
Cknlyg -AMORTISATION_	
१. अपलेखन (AMORTISATION)	
कुल अपलेखन (AMORTISATION)	.....

Aoj : yf	
१. कर खर्च	९,९०,२१,५४,५५६००
२. उपदान, कर्मचारी कल्याण कोष खर्च र औषधी तथा विदा वापतको खर्च	१,२८,५८,२७४।७३
कुल व्यवस्था	९,९१,५०,१२,८३०।७३
sh Aoo	!,@\$,^@,@),(%@.^*
gfknf -gf\$; fg_	#,@*,(#,!@,&!.&#

अनुसूची-११

आ.व. २०७०/७१ सम्मको वासलात (अन्तिम लेखा परिक्षण हुन बाँकी)

Sff >ft	O; j if{	ut j if{
S_ Sff		
१. पूँजीगत कोष	-	-
२. जगेडा तथा वचत कोष	१९,६५,९३,७६,७९०।६०	१६,३७,०९,७६,४७६।५४
३. दूरसञ्चार क्षेत्र विकास कोष	-	-
४. ग्रामीण दूरसञ्चार विकास कोष	१०,१७,८२,०८,५७९।५५	७,९७,४८,६८,३३९।८२
कुल कोष रकम	२९,८३,७५,८५,३६९।६१	२४,३४,५०,४४,८१६।३६
V_ lb3\$flng tyf dlo sflng Cof		
१. सुरक्षित ऋण (SECURED LOAN)	-	-
२. असुरक्षित ऋण (UNSECURED LOAN)	-	-
कुल दिर्घकालिन तथा मध्य कालिन ऋण	-	-
कुल आय श्रोत रकम	२९,८३,७५,८५,३६९।६१	२४,३४,५०,४४,८१६।३६
Sff kl/rfn -APPLICATION_		
क) स्थीर सम्पत्ति	२,७७,३७,४१६।७७	
ख) लगानी	-	-
ग) चालु सम्पत्ति		
१. इन्हेन्टोरिज्	-	
२. व्यापार तथा अन्य प्राप्त हुने	१२,५१,९०,८६,८७३।८	१५,००,००,३७,७२८।९८
३. नगद तथा बैंक मौज्दात	२०,९९,८८,२३,६७५।३७	१४,००,७२,९८,६७२।७७
४. अग्रीम भुक्तानी, ऋण, पेशकी र धरौटी	७,३९,४०,८७,८८।२०	६,७०,५८,५२,०२४।५८
कुल चालु सम्पत्ति	४०,९९,९९,९८,४३७।४१	३५,७१,३१,८८,४२६।३३
घ) चालु दायित्व र व्यवस्था		
१. चालु दायित्व	४,७५,३८,४५,३८।८०	५,८७,५७,३०,९०२।७४
२. व्यवस्था	६,३४,८३,०५,१००।७७	५,५१,९९,२७,०२२।०८
Sh rfn'bfotj / Aoj : yf	!!,!) ,@!%, \$*\$.%&	!!,#*,^*,%&,(@\$.*@
vb rfn'; DQL -u-3_	@(, *), (*,\$&, (%@.*%)	@\$,#@,^#,%), !.%!
ड) अपलेखन गर्न बाँकी खर्च	-	-
कुल परिचालन कोष रकम (APPLICATION OF FUND)	२९,८३,७५,८५,३६९।६२	२४,३४,५०,४४,८१६।३६

अनुसूची-१२

आ.व. २०७९/७२ मा सेवा प्रदायकहरूले प्राधिकरणमा बुझाएको रोयल्टी रकमको विवरण

S.N.	Name of the Licensee	Total Received
1	Allied Net Link Technologies Pvt. Ltd. Marajgunj, Kathmandu	31,262.00
2	A N G Technologies Pvt.Ltd. Panchayan marga Thapathali, Kathmandu	13,293.85
3	Arrownet Pvt. Ltd. Maitri Nagar, Kathmandu	35,102.00
4	Air Network Pvt. Ltd., Butwal Municipality-11, Rupandehi	12,437.00
5	Access World Tech Pvt. LTd., Thapathali, Kathmandu	
6	Broad Link Network & Commun. Pvt. Ltd. Sanepa, Lalitpur	2,038,763.00
7	Barahi Internet Technologies Pvt.Ltd. Sirjana Chowk-4 Pokhara	71,080.00
8	C.I.S Net Sanchar Pvt.Ltd. Phidim, Panchthar.	2,248.00
9	Communications & Communicate Nepal P.Ltd. Panipokhar Kathmandu	5,807,524.00
10	Constellation Pvt. Ltd. Pulchock, Lalitpur	156,348.00
11	Cherry World Communication P.Ltd. New Baneswore, Kathmandu	60,458.28
12	Classic Tech Pvt.Ltd., New Baneswore, Kathmandu	1,906,143.00
13	Eastern Networks P.Lt. Sinamangal, Kathmandu	
14	EastLink Technology Pvt.Ltd Tripureswore, kathmandu	42,000.00
15	Fiber Online Pvt.Ltd. Jaulakhel Lalitpur	150,949.00
16	Gandaki Communication Pvt.Ltd. Bhimsenchowk, Pokhara.	64,470.86
17	Health Net Nepal, Jayabagheswore, Kathmandu	-
18	Himalayan Online Services P.Ltd. Darbarmarga, Kathmandu	1,199,812.00
19	I.B. system solution Nepal Pvt. Ltd. Sinamangal, Ktm	50,000.00
20	I4 Technologies Pvt. Ltd. Kamaladi, Kathmandu	306,442.00
21	Infocom Pvt. Ltd. Hattisar, Lalitpur	158,756.00
22	Japan Nepal Inf. Commun. Technology P.Ltd, Thankot-8, Kathmandu	32,829.00
23	Lumbini Net Pvt. Ltd., Thado Dhunga-3 Nayabato, Lalitpur	2,569,776.00
24	Mercantile Communications Pvt. Ltd. Kanthipath, Kathmandu	4,249,395.00
25	Mega Broadcast Pvt. Ltd. Dillibazar Kathmandu	
26	My Net Pvt. Ltd., Mahendrapath-5, Dharan Sunsari	
27	Namche Network Pvt. Ltd. Manbhavan, Lalitpur*	
28	Nepal Doorsanchar Company Limited. Bhadrakai, Kathmandu	1,422,365,300.00
29	Ncell Private Limited. Newbaneswore, Kathmandu	1,960,544,861.75
30	Nepal Net Sanchar. Biratnagar, Dharan	68,574.00
31	Nepal Satellite Telecom Pvt.Ltd. New Baneswore, Kathmandu	4,850,000.00
32	Net Max TechnologiesPvt.ltd. Anamnagar, Kathmandu	693,041.00
33	Nepal Wireless Ramche, myagdi & Shiva Bhakta marga, Kathmandu.	
34	Otel Pvt.Ltd, Jawalakhel, Lalitpur	
35	Otel Communications Pvt.Ltd, Jawalakhel, Lalitpur	
36	Pokhara Internet Pvt.Ltd. Gairapatan, Pokhara, Kaski	375,507.00

37	Picosoft Pvt. Ltd., Srijanachwok-8 Pokhara	
38	Radius Communication Pvt. Ltd. Nagpokhari, Kathmandu	26,140.00
39	Robin Shrestha, Repre. SITA. NAC Building, Kathmandu	1,206,047.60
40	Smart Telecom Pvt. Ltd. Kumariparty, Lalitpur	37,871,886.00
41	STM Telecom Sanchar Pvt. Ltd. Baluwatar, Kathmandu	
42	Subisu Cabilnet Pvt. Ltd. Baluwatar, lalitpur	20,135,653.25
43	Sustainable Network Pvt. Ltd. Pulchok, lalitpur	209,233.00
44	Shubha Jagadamba Airnet Pvt.Ltd Ltd Malepatan, Pokhara ,Kaski	58,468.00
45	Seven Star Net Pvt. Ltd., Lekhnath-7, Talchowk, Kaski	
46	Syangja Internet, Waling-1, Syangja	500.00
47	Techminds Network Pvt.Ltd, Chitwan	397,133.00
48	United Telecom Limited. Putalisadak, Kathmandu	223,344,554.00
49	Vianet Communications Pvt. Ltd. Pulchok, lalaitpur	3,157,456.00
50	Web Surfer Nepal Communications (P) Ltd.Tinkune, Kathmandu	2,211,529.80
51	World Link Communications Pvt. Ltd. Jaulakhel Lalitpur	19,043,125.00
	Total	3,715,518,098.39

अनुयूवी-१३

आ.व. २०७१/७२ मा सेवा प्रदायकहरूले प्राधिकरणमा बुझाएको ग्रामिण दूरसञ्चार विकास कोष रकमको विवरण

S.N.	Name of the Licensee	Total Received
1	Air Network Pvt. Ltd., Milan Chock, Butuwal	6220
2	Allied Net Link Technologies Pvt. Ltd.Marajgunj, Ktm	15631
3	ANG Technolgies P.Ltd., Thapathali (Buddha Net.)	8305
4	Arrow Net Nepal (P) Ltd.Maharajgunj, ktm	35153
5	Barahi Internet Technology (Betal) Pvt.Ltd. Srijanachwok 8, Pokhara, Kaski	35540
6	Broad Link Network & Commun. (P) Ltd. Sanepa, lalitpur	1019385
7	C.I.S Pvt.Ltd. Phidim, Panchthar.	3372
8	Cherry World Communication P.Ltd.	90627.02
9	Classic Tech Pvt.Ltd., New Baneswore, KTM	953072
10	Communications & Communicate Nepal P.Ltd. Panipokhar Ktm	2903763
11	Constellation (P) Ltd. Pulchock,Lalitpur	78174
12	EastLink Technology Pvt.Ltd	22500
13	Fiber Online Pvt.Ltd.Jaulakhel Lalitpur	75475
14	Gandaki Communication Pvt.Ltd. Bhimsenchowk, Pokhara.	32236
15	Himalayan Online Services P.Ltd. Darbarmarga, Ktm	599900
16	I.B. system solution Pvt. Ltd.Sinamangal, Ktm	41000
17	I4 Technologies (P) Ltd. Kamaladi,Ktm	153221
18	Infocom (P) Ltd. Hattisar,Lalitpur	79384
19	Japan Nepal Inf. Commun. Technology P.Ltd, kalikasthan,Ktm	17725
20	Lumbini Net Pvt.Ltd. Sanepa,Lalitpur	1412452
21	Mercantile Communications (P) Ltd. Kanthipath,Ktm	2124697.35
22	Ncell Private Limited. Newbaneswore, Ktm	968306761.4
23	Nepal Doorsanchar Company Limited. Bhadrakai, Ktm	711182650

24	Nepal Net Sanchar. Biratnagar, Dharan	34900
25	Nepal Satellite Telecom (P) Limited Newbaneswore, Ktm	2425000
26	Net Max Technologies Pvt.ltd.Anamnagar, Ktm	346521
27	Pokhara Internet Pvt.Ltd. Gairapatan, Pokhara, Kaski	170000
28	Radius Communication (P) Ltd. Nagpokhari, Ktm	19605
29	Robin Shrestha, Repre. SITA. NAC Building, ktm	603023.8
30	Shubhajagadamba Air Net Pvt. Ltd.	58468
31	Smart Telecom (P) Ltd. Kumariparty, Lalitpur	18935943
32	STM Telecom Sanchar (p) Ltd. Baluwatar, Ktm	7996819.25
33	Subisu Cabilnet (P) Ltd. Baluwatar, lalitpur	10067826.42
34	Sustainable Network (P) Ltd. Pulchok, lalitpur	104616.94
35	Syangja Internet	310
36	Techminds Network P.ltd, Chitwan	198567
37	United Telecom Limited. Putalisadak, Ktm	9578377
38	Vianet Communications (P) Ltd. Pulchok, lalaitpur	1578729
39	Web Surfer Nepal Communications (P) Ltd.Tinkune, Ktm	1105764.9
40	World Link Communications (P) Ltd. Jaulakhel Lalitpur	9521563
Total		1751943278

अनुच्छी-१८

आ.व. २०७१/७२ मा सेवा प्रदायकहरूले प्राधिकरणमा बुझाएको फिक्वेन्सी दस्तूरको विवरण

१०८	१०९ ; Jf kfpos	११०; lb: t' - ? =
१	नेपाल दूरसञ्चार कम्पनी लिमिटेड	८७,९७,९६,०९३.९५
२	युनाइटेड टेलिकम प्रा.लि.	३,२१,७८,०००.००
३	एनसेल प्रा. लि.	६६,०३,७३,६५२.२८
४	नेपाल स्याटेलाइट टेलिकम प्रा.लि.	१६,२९,११,८०७.१२
५	एसटिएम टेलिकम सञ्चार प्रा.लि.	१,०५,७४,७००.००
६	स्मार्ट टेलिकम प्रा.लि.	२,७९,४२,६२८.००
७	कन्टेलेशन्स प्रा.लि.	१,१२,०००.००
८	आइफोर टेक्नोलोजिज प्रा.लि.	६४,०००.००
९	रोबिन श्रेष्ठ, प्रतिनिधि, सीता अफिस, कान्तिपथ, काठमाडौं	१,०००.००
१०	नेपाल एसबिआइ बैंक लिमिटेड, हात्तीसार, काठमाण्डौ	८,०००.००
११	नविल बैंक लिमिटेड, कान्तिपथ, काठमाण्डौ	२,२४०.००
१२	बैंक अफ काठमाण्डु	११,२०००.००
१३	हिमालयन बैंक लिमिटेड, ठमेल काठमाण्डौ	३,०००.००
१४	नेपाल इन्डेपेन्ट बैंक, दरबारमार्ग, काठमाण्डौ	२,०००.००
१५	मर्कन्टाइल कम्युनिकेशन्स प्रा. लि. दरबारमार्ग, काठमाण्डौ	४,०००.००
१६	डावर नेपाल प्रा.लि.	१,०००.००
१७	8000 INN , लोबुचे, खुम्बु	१,०००.००
१८	बुटवल पावर कम्पनी लिमिटेड, बुद्धनगर, काठमाण्डौ	३,०००.००
१९	KHNP Consortium	१,०००.००
२०	एसएसभीसी रेडियो काठमाण्डु प्रा. लि., मानभवन, काठमाण्डौ	१,०००.००
२१	भोटेकोशी पावर कम्पनी लिमिटेड	४२,१२०.००
२२	युनिलिभर नेपाल	१,०००.००
२३	भेरिस्क इन्फोरमेशन टेक्नोलोजिज, हात्तीसार, काठमाण्डौ	२,०००.००
२४	Upper Trishuli-3A HEP EPC Construction by CGGC	२,२४०.००

अनुसूची-१५

इन्टरनेट सेवा प्रदायक सम्बन्धी विवरण

संख्या	नाम तथा संक्षिप्त विवर	प्राप्ति संगत राशि	ARPS	प्राप्ति संगत राशि/प्रति वित्तिक अप्रा	संक्षिप्त राशि/प्रति वित्तिक अप्रा	International Bandwidth	CSR	RTDF
1.	Nepal Doorsanchar Company Limited	2060/10/22	6,509,502					
2.		2058/3/7	4,776,063					
3.	Vianet Communication Pvt.Ltd.	2056/08/09	5,000					
4.	Websurfer Nepal Pvt. Ltd.	2057/07/17	11,944	10,46,49,877				
5.	East Link Technology Pvt. Ltd.	2068	310					
6.	Classic Tech Pvt. Ltd.	2066/04/01	8,857	5,0367,086.97	10,661.28	86	47	31,65,631
7.	World link Pvt.Ltd.	2026/09/29	24,494	18,48,88,855		290	355	10,95,40,087
8.	Broadlink Pvt.Ltd.	2062/08/14	6,480	72,56,348	6,00,00,000	1400	47	30
9.	Mercantile Communication Pvt.Ltd.	2052/2/9	4,635	5,00,00,000		65	42	1,57,66,550
10.	Net Max Pvt. Ltd.	2009/9/2	5,459	2,16,86,386	21	20	11	17,90,029
11.	Subishu Cable Pvt. Ltd.	2056/05/01	33,425			1436	358	126431693=13
12.	Lumbini Net Pvt. Ltd.	2067/12/11	13,100			5350000	16608	192
	Total		1,13,99,269					

१५

विधान सभा कार्यालय प्राधिकरण